Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXVI., št. 91 Ljubljana, petek 21. aprila 1933 Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflјeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

RAZVREDNOTENJE DOLARJA

V svrho omiljenja krize namerava Roosevelt do 50 odstotkov razvrednotiti dolar in izdati za več milijard novih bankovcev

Washigton, 21. aprila. Senatu je bil včeraj predložen dodatni predlog k takozvani »farmerski bili«, po katerem se predsednik Roosevelt pooblašča, da more dovoliti federalnim rezervnim bankam dodatno povišanje obtoka bankovcev za tri milijarde, vrednost dolarja pa znižati za do 50 odstotkov. Nadalje vsebuje ta predlog pooblastilo, da sme Amerika za dobo enega leta sprejemati od inozemskih držav odplačila na račun vojnih dolgov do višine 100 milijonov dolarjev v srebru.

Washington, 21. aprila. Sinoči je bila objavljena nova uredba o kontroli deviznega prometa in zlata. Finančni minister je pooblaščen, koncentrirati ves devizni promet ter sme samo v izjemnih, točno določenih primerih, dovoljevati izvoz zlata iz Amerike.

Za 8 milijard novih bankovcev

Washington, 21. aprila. AA Senator Mac Adoo, ki je bil svoj čas finančni minister USA, je vložil v senatu predlog, naj vlada da natisniti papirnatega denarja do zneska 8 milijard dolarjev. S tem denarjem naj vlada vrne vsa kratkoročna posojila, ki zapadejo v prihodnjih petih letih.

Washington, 21. aprila. AA Poslanec Goldsborough je vložil v poslanski zbornici predlog, naj se vrednost unče zlata določi na 36 dolarjev in 17 stotink, kar bi pomenilo 43 odstotno znižanje primesi čistega zlata v dolarskih kovancih.

Newyork, 21. aprila. Ukinitev zlatega standarda dolarske valute, je izzvala na vseh borzah veliko hausse, ki se je po objavi pooblastil za Roosevelta še povečala. V teku dveh dni je 12 milijonov vrednostnic menjalo posestnike in so zlasti poskočile delnice bakra in srebra.

Dolarski dumping

Pariz, 21. aprila. AA Listi živahno komentirajo korak Zedinjenih držav Severne Amerike, s katerim je opustila zlato podlago svojega denarstva. Po mnenju listov ta ukrep ni bil nujen. Zato pomeni pravo nasilje, ki naj postavi Macdonalda in Herriota pred usodna dejstva. Vsi listi so mnenja, da so zdaj washingtonski razgovori odveč. »Zdaj ne gre več za mednarodne dogovore o gospodarskem sodelovanju, temveč za borbo denarja,« pravi »Le Journal«. Ameriški ukrep ni nič drugega, kakor dumping na področju denarja, torej že dobro znano sredstvo mednarodne konkurence. Rooseveltu zdaj ne bo treba postavljati svojim gostom vprašanj, temveč jim bo moral pojasniti, kam hoče peljati svoj narod.

Posebni poročevalci pariških listov, ki spremljajo Herriota v Ameriko, opisujejo, kako je ta gledališki udarec s strani USA osupnil francosko delegacijo. Po mnenju francoske delegacije zdaj ni več mogoče govoriti o svetovni gospodarski konferenci, kajti ta konferenca se bo morala zaradi sedanjih dogodkov odgoditi na nedoločen čas. »Na trg ni mogoče hoditi z metrskimi meriki v kavčugu in z utežmi iz topečega se sladkorja«, pravi »Le Matin«, ki s tem navaja izjavo finančnega strokovnjaka Rista. Listi pa v splošnem soglašajo, da zadenejo najnovejši ameriški finančni ukrepi mnogo bolj Anglijo kakor Francijo.

Upliv na washingtonsko in svetovno gospodarsko konferenco

Pariz, 21. aprila. Ukinitev zlatega standarda je docela izpremenila položaj v pogledu washingtonske konference. Po mnenju tukajšnjih krogov se washingtonska konferenca sploh ne bo mogla baviti z nič drugim, kakor izključno z valutnim problemom. Vprašanje vojnih dolgov bo najbrže ostalo nedotaknjeno. Herriot je imel včeraj brezžičnim potom razgovore z ministrskim predsednikom in je dobil nova navodila. Na parniku s katerim potuje Herriot, delajo noč in dan ter sestavljajo nove načrte in predloge, ker so postali vsi poprej v Parizu sestavljeni načrti in predlogi za washingtonsko konferenco brezpredmetni. Tudi prevladuje mnenje, da ni misliti na skorajšnje sklicanje svetovne gospodarske konference.

London, 21. aprila. Izglede za svetovno gospodarsko konferenco presojajo v tukajšnjih krogih po zadnjih dogodkih v Ameriki zelo pesimistično. »Financial Times« pišejo, da se lahko Macdonald s prvim parnikom zopet vrne nazaj v London, ker nima v Washingtonu nič več iskati. Tako dolgo, dokler vlada v Ameriki tak kaos in dokler je računati z razvrednotenjem dolarja, tako dolgo je vsak poizkus določiti nivo angleškega funta preuranjen. Anglija v sedanjem položaju ne more misliti na novo stabilizacijo funta, ne da bi pri tem riskirala še hujši polom.

Vodilni politiki zelo različno presojajo Rooseveltovo akcijo. V konservativnih krogih izražajo resne dvome; boje se, da ne bi bila korist, ki jo je pričakovati od poživitve trgovine zaradi začasnega znižanja cen, dosti manjša od škode, ki jo bo trpela mednarodna trgovina zaradi nastale nestabilnosti valut.

Jugoslavija in Washington

Jugoslaviji ni nihče povrnil škode zaradi v vojni opustošenih pokrajin — Na vseh straneh je bila prikrajšana, zato se morajo njene obveznosti znižati

Beograd, 21. aprila. r. »Politika« se v uvodniku bavi z washingtonsko konferenco, od katere je, kakor naglaša, v glavnem odvisna usoda svetovne gospodarske konference. Jugoslavija z največjim zanimanjem zasleduje te razgovore, piše »Politika«, kajti pri tem gre tudi za njene lastne življenjske interese. **Zaradi tega je ena glavnih zahtev Jugoslavije, da se ob priliki washingtonskih razgovorov načne tudi vprašanje mednarodnih kreditov. Jugoslavija, ki je bila v svetovni vojni najbolj opustošena, ni dobila za to nobene odškodnine, nasprotno, Hoovrov moratorij in končna ustavitev reparacijskih plačil sta položaj Jugoslavije brezprimerno poslabšala. Iz tega vzroka tudi Jugoslavija ne more zadostiti svojim obveznostim, ki jih je prevzela v veri, da ji bodo priznane reparacije res tudi izplačane. Zaradi tega je docela upravična zahteva, da se Jugoslaviji v enaki meri, kakor so se ji znižale reparacijske dajatve, znižajo tudi njene obveznosti.** Razen tega je neobhodno potrebno, da se bo bavila svetovna gospodarska konferenca tudi z vprašanjem znižanja uvoznih carin za agrarne pridelke v industrijskih državah in vprašanjem stabilizacije valut.

Te zahteve je Jugoslavija po svojem washingtonskem poslaniku sporočila tudi ameriški vladi v odgovoru na njeno povabilo glede izmenjave misli o problemih, ki jih bodo obravnavali državniki na washingtonski konferenci.

Angleški inženjerji bodo pomiloščeni?

London, 21. aprila r. Prepoved uvoza ruskega blaga, ki je bila izdana včeraj v odgovor na obsodbo angleških inženjerjev v Moskvi, tvori danes predmet obširnih komentarjev vsega angleškega tiska. Prepoved stopi v veljavo 27. aprila. Zdi se, da je bil ta rok stavljen očividno v namenu, da se da sovjetski vladi časa za pomilostitev obsojenih inženjerjev. Po zadnjih poročilih iz Moskve je verjetno, da bo zaporna kazen izpremenjena v stalni izgon iz Sovjetske Rusije, s čimer bi bilo v glavnem ustreženo zahtevi angleške vlade.

Sovjetski uvoz v Anglijo je znašal letno okrog 20 milijonov funtov (okrog pet milijard dinarjev), dočim je dosegel angleški izvoz v Sovjetsko Rusijo komaj 10.5 milijona funtov. Anglija je konsumirala 30 odstotkov celotnega sovjetskega izvoza. Zato bi pomenila prepoved za Sovjetsko Rusijo katastrofalen udarec, tem bolj v sedanjem trenutku, ko se bori z velikimi finančnimi težavami. Če bosta oba na zaporno kazen obsojena angleška inženjerja izpuščena, je dokaj verjetno, da bo izdana prepoved ruskega uvoza zopet ukinjena. V tem smislu je prejel odgovor tudi sovjetski poslanik na svojo včerajšnjo intervencijo zaradi prepovedi. Današnji listi izražajo nado, da bo ta konflikt v kratkem poravnan brez škodljivih posledic za medsebojne odnošaje. Če pa se to proti pričakovanju ne bi zgodilo, potem grozi angleška vlada, da bo prisiljena posegti po še ostrejših sredstvih. V gospodarskih krogih pa sodijo, da do tega ne bo prišlo, kajti s tem bi ne bila udarjena samo Sovjetska Rusija, marveč tudi angleško gospodarstvo, ki mu tudi ni baš posebno mehko postlano in se prav tako bori za ugodnejši prostor na svetovnem trgu. Ne glede na to pa so v Angliji še vedno na delu sile, ki hočejo za vsako ceno doseči prelom odnošajev s Sovjetsko Rusijo in izzvati nekako gospodarsko blokado Sovjetske Rusije.

London, 21. aprila. Deželni svet sindikalnih organizacij delavske stranke in parlamentarna frakcija te stranke, sta na sinoči seji soglasno sprejela resolucijo, ki je bila izročena namestniku ministrskega predsednika Baldwinu in v kateri se naj ostrejše protestira proti prepovedi uvoza ruskega blaga, zaradi katere bi utegnila utrpeti angleška industrija veliko škodo. Istočasno je bila odposlana sovjetskemu poslaniku Majskemu brzojavka, v kateri se v imenu mednarodnega prijateljstva zahteva oprostitev obeh v Moskvi obsojenih Angležev.

London, 21. aprila. Trije voditelji sovjetske trgovske delegacije v Londonu so bili odpoklicani v Moskvo »zaradi izpraševanja.«

Pomilostitev odklonjena?

London, 21. aprila. Sinoči so prispele iz Moskve še nepotrjene vesti, da je bila prošnja za pomilostitev obsojenih angleških inženjerjev zavrnjena. Tudi v diplomatskih krogih potrjujejo danes te vesti, dasiravno uradnega potrdila še ni. Smatrajo pa, da je to zelo verjetno, ker je vsled nastopa angleške vlade nastalo tudi za Sovjetsko Rusijo vprašanje prestiža in ni verjetno, da bi se sovjetska vlada ukloniла.

Važni zakonski načrti ministrstva za šume in rudnike

Zagreb, 21. aprila. č. Uredniku »Novosti« je dal minister za šume in rudnike g. Matica daljšo izjavo o delovanju njegovega ministrstva. Med drugim je omenil, da se vlada sedaj bavi z načrtom zakona o imovinskih občinah, ki so zašle v finančne težave in jim je treba pomagati. Drugi zakonski načrt, ki bo v kratkem predložen Narodni skupščini, je načrt o izpremembi in izpopolnitvi gozdnega zakona iz leta 1929. Čeprav je ta zakon moderen, ga je vendar treba predrugačiti, kar bo izvedlo ministrstvo v sporazumu s šumarskima fakultetama, v Beogradu in Zagrebu. V ministrstvu za šume in rudnike se nadalje pripravlja zakon o rudarjih in rudnikih, ki bo skupen za vso državo. Dosedanji tozadevni zakoni so stari in ne odgovarjajo sedanjim potrebam.

Ministrstvo se mnogo bavi tudi z vprašanjem, kako rešiti privatno lesno industrijo. Iz ministrstva je izšla iniciativa, da se ustanovi udruženje industrijcev, to je kartel, v katerem bi se združili vsi veliki in mali industrijci, da bi mogli prodajati svoje produkte v inozemstvu. Našla so se tudi nekatera nova tržišča za naš les, tako v Egiptu, v Palestini in nekaterih drugih afriških centrih.

Kriza v državnih rudarskih podjetjih se v zadnjem času ne občuti tako zelo, čeprav so bila ta podjetja znatno prizadeta v korist privatnim rudniškim družbam. Posebno se je okoristila na račun državnih podjetij premogovna družba v Trbovljah. Njej so bile povečane dobave za državne železnice od 20 na 25 odstotkov celokupnega premoga, ki ga rabijo državne železnice. Prav tako so se do neke mere okoristile tudi druge premogokopne družbe. Državna rudarska podjetja so dosedaj oskrbovala 45 odstotkov vsega premoga državnim železnicam, odslej pa bodo znašale njih dobave le 36 odstotkov. Po državnem proračunu bi moral proračun ministrstva za šume in rudnike doprinesti državi 80 milijonov čistega dobička, če ostane produkcija na enaki višini, kakor je bila pretekto leto.

Obsedno stanje v Gornji Italiji

Upor lačnega in sestradanega prebivalstva — Brezuspešna intervencija ministra Balba — Namesto kruha bajoneti

Pariz, 21. aprila. Listi objavljajo senzacionalne vesti o velikih nemirih, ki so nastali zadnje dni skoro po vsej Italiji, zlasti pa v Gornji Italiji, kjer vlada med podeželskim ljudstvom veliko pomanjkanje in so cele vasi v največji bedi. Ljudje nimajo ne dela, ne kruha in zaman čakajo pomoči, ki jo tako širokoustno obljublja fašizem ob vsaki priliki. V pokrajini Ferrare je prišlo zaradi tega do tako velikih in nevarnih nemirov, da so morali proglasiti obsedno stanje.

Velike množice brezposelnih so priredile bučne demonstracije in zahtevale dela in kruha. Policija je bila prešibka, da bi jih ukrotila. Na pomoč so morali priti miličniki in posrečilo se jim je, da so demonstrante razgnali in več protestnikov aretirali. To pa je sestradane množice še bolj razburilo, da so se znova zbrale pred policijskim komisarijatom in zahtevale, naj se aretiranci takoj izpuste. Ko tej zahtevi niso ugodili, so demonstranti začeli ropati trgovine, v okolici pa so zažgali več pristav raznih veleposestnikov in jih docela opustošili. Lokalne oblasti so bile brez moči, ker je pri teh izgredih sodelovalo vse prebivalstvo. Naposled je z letalom prispel minister Balbo in imel več nagovorov na množico, skušajoč jo pomiriti z novimi obljubami. Tudi to ni nič zaleglo in tako so morali naposled proglasiti obsedno stanje. V pokrajino Ferrare je bilo poslanih več polkov vojaštva, ki je zasedlo vsa mesta in vse vasi, tako da je vsa pokrajina en sam vojaški tabor. Slični dogodki so se odigravali v Molimeli, Comachiju, Milijarimu, Masafiscaliji, Miaru, Codigioru in Ostaleci.

Fašističnemu tisku je strogo zabranjeno o tem poročati. Pariški listi naglašajo, da so ti nemiri znak in dokaz, da vlada v Italiji še mnogo hujša kriza kakor v drugih državah, le da drugod časopisje o tem svobodno razpravlja, v Italiji pa ne sme o tem niti črhniti, marveč mora polniti svoje stolpce s poveličevanjem fašizma.

Albanski vbodljaj Italiji

Vlada je dosegla tako spremembo ustave, da je pooblaščena zapreti vse italijanske šole v Albaniji

Tirana, 21. aprila. r. Albanski parlament je na zahtevo kralja Zogu izvršil spremembo ustavnih določb glede šolstva v Albaniji, ki je izzvala v političnih krogih veliko zanimanje, ker je do neke mere onemogočila nadaljnjo penetracijo italijanske kulture v Albaniji in predstavlja prvi resni poizkus osvoboditve izpod italijanske nadvlade. V albanski ustavi sta bila spremenjena dva člena, katerih novo besedilo določa, da spadata šolstvo in šolska izobrazba albanskih državljanov izključno v delokrog države. Obenem se ukinjajo privatne šole vseh kategorij, ki obstojajo dosedaj. S tem so prizadete predvsem italijanske šole, ki jih je v Albaniji mnogo. V Skadru imajo frančiškani in jezuitje svoje osnovne šole in dve gimnaziji. Italijanske so tudi tehniška šola v Skadru ter osnovne in strokovne šole v Beratu, Agirokastru, Valoni in še po drugih krajih. Nekateri politični krogi menijo, da pomeni sprememba ustave, po kateri se ukinejo te italijanske šole v Albaniji, uvod k spremembi dosedanjega italofilskega pravca albanske politike, kar pa spričo sedanjih mednarodno - političnih razmer ni mnogo verjetno. Drugi sodijo, da je hotel kralj Zogu s tem ukrepom doseči docela drugačen efekt. Kakor znano, se vršijo v Tirani pogajanja med albansko vlado in italijansko družbo »Sveia« glede finančnih obveznosti, ki jih ima prevzeti albanska vlada za razna javna dela, ki jih je izvršila družba. Družba je postavila visoke zahteve in je vladi sedaj na tem, da s kakršnimkoli pritiskom doseže manjšo obremenitev albanskega državnega proračuna.

Albanska vlada se še ni izjavila, ali namerava na osnovi novih ustavnih odredb ukiniti vse privatne manjšinske osnovne šole. Vsekakor pa je zanimivo, da je utemeljila v poslanski zbornici načrt ustavne spremembe tudi s tem, da črpajo prizadete privatne šole sredstva za svoje vzdrževanje iz inozemskih virov.

Sestanek Titulescu-Jeftić

Pariz, 21. aprila. g. Rumunski zunanji minister Titulescu je včeraj zapustil Cannes in odpotoval v Bukarešto. Poročevalcu »L'Intrasigenta« je izjavil, da bo ostal v Bukarešti samo dva dni, nato pa potoval v Ženevo. Pred tem se bo sestal z jugoslovenskim zunanjim ministrom dr. Jeftićem, ki bo potoval nasproti. Ženevska razorožitvena pogajanja bodo po Titulescovem mnenju brez dvoma težavna. **»Če pa hoče kdo našo kožo«,** tako je izjavil. **»mora priti po njo!«**

Prihodnja mednarodna parlamentarna konferenca bo v Jugoslaviji

Rim, 21. aprila. AA. Prihodnja mednarodna parlamentarna konferenca za trgovino bo v Madridu. Za l. 1935. pa se bo konferenca vršila v Jugoslaviji. Predlog o tem je bil z odobravanjem vseh delegatov, ki so pri tej priliki pozdravili jugoslovensko delegacijo po triletni odsotnosti.

Italijansko orožje za Madžarsko preko Bolgarije

Bukarešta, 21. aprila. »Universul« poroča, da je pričela sedaj Italija pošiljati orožje na Madžarsko preko Bolgarije. Orožje prevažajo z italijanskimi ladjami v bolgarski luki Varno in Burgas, kjer ga pretovorijo na manjše ladje, s katerimi ga vozijo po Dunavu na Madžarsko.

Dollfuss gre v Berlin

Dunaj, 21. aprila. Listi poročajo, da bo zvezni kancelar dr. Dollfuss te dni odpotoval v Berlin. Pri tem poudarjajo, da je po njegovih rimskih razgovorih to potovanje povsem naravno.

Tiskovna svoboda pod klerikalno diktaturo

Dunaj, 21. aprila. Socialno - demokratska »Arbeiter Zeitung« in »Kleines Blatt« sta bila v tem tednu danes že četrtič zaplenjena.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 21. aprila.

Včeraj je policija po mestu in okolici napravila manjšo racijo, pa je prijela več potepuhov in postopačev. Med njimi je bil tudi delavec Josip Skok, doma iz Šmartnega ob Dreti. Njega išče okrožno sodišče v Celju zaradi zločina težke telesne poškodbe. Policija ga je izročila sodišču.

Drugi je bil neki Alojzij Petrič, doma iz Vipave. Fantu je tu bivanje prepovedano, pa kljub temu vedno tišči k nam. Policija ga je izročila sodišču, ki ga po prestani kazni zopet izžene čez mejo.

Cigan Alojzij Rosenfeld, doma nekje iz Savinjske doline, je včeraj z otrokom beračil po mestu. Tudi v restavraciji »Zvezdi« se je pojavil. Tam je opazil srebrne žlice na mizi in urno je pobasal tri ter se hotel neopaženo izmuzniti. Tatvino so pa takoj opazili, jo ubrali za ciganom, mu vzeli žlice in ga izročili stražniku. Policija je cigana zaprla, otroka pa izročila odgonskemu uradu.

Včeraj je bilo na policiji prijavljenih več manjših tatvin. Natakarici Mariji Jugovi, zaposleni pri gostilničarju Klemenčiču na Krekovem trgu, je nekdo izmaknil iz predala okrog 480 Din. Čevljarskemu pomočniku Ivanu Grosu je nekdo s hodnika stanovanja v Barvarski stezi 6 odnesel 200 Din vreden ženski dežnik. Mesarski vajenec Andrej Hribar je prijavil, da mu je bila iz stanovanja v Rožni dolini, cesta III, ukradena okrog 60 Din vredna gnjat. Pred tatovi tudi vrtovi niso varni. Tako je nekdo z vrta mesarice Marije Zalarjeve v Pleteršnikovi ulici ukradel za 60 dinarjev rož.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize. Amsterdam 2305.40 — 2316.76, Berlin 1316.80 — 1327.60, Bruselj 799.13 do 803.07, Curih 1108.35 — 1113.85, London 198.08 — 199.68, New York ček 5186.04 do 5214.30, Pariz 225.88—227.—, Praga 170.67 do 171.53, Trst 294.90—297.30. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.30—8.60.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Pariz 20.38, London 17.90, Newyork 470, Bruselj 72.2250 Milan 26.65, Madrid 44.20, Amsterdam 208.90, Berlin Amtlich incote rien 119, Dunaj 72.99—5475, Praga 15.40, Varšava 58, Bukarešta 3.08.

Položaj obrti v Ljubljani

Iz poročila obč. svetnika g. Rebeka na proračunski seji občinske uprave

Ljubljana, 21. aprila.

Na proračunski seji občinske uprave ljubljanske je občinski svetnik g. Rebek obširno govoril o splošnem pogledu na občinske davščine, o položaju obrti v ljubljanski občini in o omiljenju brezposelnosti z javnimi deli.

Trošarinska postavka za uvoz cvetja in lepotičja onemogoča našim trgovskim vrtnarjem vsako konkurenco. Zagreb in Beograd ima ta predmet dokaj nižje tarifiran in finančni odsek bo moral skrbeti za prihodnje leto, da zniža to trošarino vsaj na polovico. Hvalevredna je bila ustanovitev pomožne akcije v Ljubljani. S prispevki na račun pribitka od zaposlenega osobja so dokazali naši gospodarski sloji največje razumevanje važnosti te akcije. Je pa tudi poslednja možnost v dajatvah, ki jih morejo utrpeti v dosedanjih težkih razmerah.

Kot indirektna davščina, ki v obilni meri posega v gospodarsko konjunkturo naše obrti in industrije, je cena električnemu toku. Z zadovoljstvom je treba ugotoviti, da je mestna elektrarna znižala cene pogonskega toka tudi za malo obrt. Za razsvetljavo pisarn in obratnih prostorov se je do lanskega leta zaračunaval tok po Din 6 kw. h. Tudi v tem pogledu se je posrečilo izposlovati znižanje za 1 Din. Poleg teh izpadkov na dohodkih, v prvem primeru 75.000, v drugem pa 450.000 Din letno, ima mestna elektrarna nad 340.000 Din manj dohodkov zaradi pocenitve toka za cestno železnico. Skupaj z znižanjem cene toka Narodnemu gledališču od 3 na 1 Din ima mestna elektrarna letno 945.000 Din manj dohodkov. Žal je bila uvedena lani na električni tok banovinska trošarina v znesku 75 para na kw. h., kar ugodni efekt bistveno v korist konzumenta še celo poslabša.

Po stanju z dne 31. decembra 1931 je bilo v Ljubljani rokodelskih in prostih obrtov 1744, trgovinskih 1698, koncesioniranih obrtov 652, na tovarniški način vodenih obrtov pa 44. Po novem obrtnem zakonu so v 6 novih registrih vpisani vsi prijavljeni obrti v skupnem številu 4025; od teh odpade na trgovinske in ostale obrti 1854, na rokodelske 1676, na koncesijonirane pa 445. Trgovin z mešanim, specerijskim in mešanim blagom imamo 265, trgovin z manufakturo 57, z modnim blagom 32, s konfekcijo 23, s čevlji 34, s kolesi in avtomobili 27, branjerij 73, sejmarjev 70, trgovskih agentur 89, izdelovalcev pletenin 36, prevoznikov 70, knjigotržcev 22, sodavičarjev 6, stavbnih podjetnikov 29, drugih trgovinskih in prostih obrtov pa 1021.

Brivcev je v Ljubljani 80, čevljarjev 142, soboslikarjev, črkoslikarjev in pleskarjev 82, fotografov 37, kleparjev 38, ključavničarjev 37, krojačev, krznarjev in rokavičarjev 147, krojačic 135, kovačev in podkovačev 16, mehanikov 42, mesarjev in klobasičarjev 139, mizarjev 47, modistk 48, pekov 40, slaščičarjev in medičarjev 32, izdelovalcev perila 20, tesarjev 15, elektroinstalaterjev 26, zidarjev 23, stavbnih mojstrov 30, vodovodnih instalaterjev 25, ostalih rokodelskih obrtov pa 490.

Novi obrtni zakon določa revizijo vseh obrtnih listov in koncesij. Posledica tega je bila, da je doslej izbrisanih že 990 obtov, izbrisanih jih pa bo še nekaj nad 100. Od januarja lanskega leta do današnjega dne je bilo na novo izdanih pooblastil in dovolil 776. Prejšnjim 37 združbam sta se pridružili še dve, Zveza industrijcev in Združba pletilcev. Ljubljana ima torej lepo razvito in napredujočo obrt. Manjka ji šolska zgradba, posvečena izključno namenom obrtnega šolstva. Za pospeševanje obrtnega nadaljevalnega šolstva je rezerviranih 120.000 Din. Toda to šolstvo še daleč ni preskrbljeno tako, kakor bi moralo biti. Letos bo zgrajena palača Trgovske akademije. Akcija vseh v poštev prihajajočih činiteljev gre za tem, da pride vse obrtno nadaljevalno šolstvo pod skupno lastno streho. Nedavno je bil ustanovljen Obrtniški vajenski dom, ki ga je podprla občina z izdatnim prispevkom 35.000 Din. Obenem mu pa nudi brezplačno najemnino vseh prostorov, kurjavo in razsvetljavo.

Govornik se je dotaknil še raznaha krošnjarstva in šušmarstva, potem je pa prešel na pobijanje brezposelnosti z javnimi deli. Vsako leto naj bi se dopolnil seznam dobaviteljev pri mestni občini iz vrst trgovcev in obrtnikov. Ne smela bi vedno odločevati najnižja ponudba, pač pa zdrava aritmetična sredina in dobav bi se naj udeleževalo čim več solidnih podjetnikov, ki zaposlujejo domače delovne moči.

Predlogi dr. Bohinjca

Občinski svetnik dr. J. Bohinjec je vložil v proračunski seji naslednjih 8 predlogov:

1. Tekom 1933 je finančni odsek v zvezi s personalnim odsekom ugotovil premijske rezerve k pokojninam mag. uradnikov in uslužbencev. Na podlagi te ugotovitve naj fin. odsek izdela načrt za postopno kritje teh rezerv, katerega je istočasno s proračunom za 1934 občinski upravi predložiti v odobritev.

2. Pospešiti je izdelavo pravilnika za službeno razmerje delavstva v mestni službi, kateri so izven službene pragmatike, v katerem je stremeti za tem, da bo tudi ta kategorija delavstva deležna v načelu iste socialne zaščite kakor ostalo delavstvo, zlasti pa regulacij mezd.

3. Iz poglavja X. post. 62 naj se izloči znesek Din 30.000.— in isti določi za več stipendij za leposlovna odnosno znanstvena dela, ki se opirajo na mesto Ljubljana. Mag. gremij naj v sporazumu s prizadetimi kulturnimi organizacijami (Slov. Matica, Vodnikova družba, Pen-klub, univerza itd.) izdela tozadevne stipendijske pogoje.

4. Fin. odsek naj v sporazumu z ostalimi mesti v banovini odnosno v državi preštudira možnost in gospodarsko utemeljenost posebne komunalne zavarovalnice.

5. Fin. odsek naj preštudira možnost ustanove skupnega komunalnega denarnega zavoda za vsa mesta v banovini.

6. Občinska uprava ne vidi potrebe, da bi se iz pristojnosti zakona o zavarovanju delavcev izvzeli oni mestni delavci in uslužbenci, kateri danes spadajo pod pristojnost tega zakona. Občinska uprava smatra, da je pri socialnem proračunu razlog utemeljen, da socialno zavarovanje ostane enotno in da se ono ne razbije na manjše edinice.

7. Občinska uprava uvideva, da je za zdravstveni napredek naroda in prebivalstva Ljubljane razvoj sporta velike važnosti. Zato je potrebno, da občinska uprava tudi v svojem proračunu razvoj sporta pospešuje. Zdravstveni odsek naj izdela poseben pravilnik glede pospeševanja sporta zlasti med mladino ljubljanskega mesta.

8. Občinska uprava uvideva, da sedanje zdravstvene ustanove v mestu Ljubljani ne zadostujejo za zdravstvene potrebe prebivalcev. Nimamo bolnic za infekcijske bolezni in bolnic za težko tuberkulozne bolnike. Splošna bolnica je težko prenapolnjena. Zdravstvenemu odseku in pristojnim uradom se naroči, da z vso vestnostjo in skrbstvom težijo za tem, da za te zdravstvene ustanove zainteresira državo in banovino, in da novi proračun ljubljanske občine tudi sam misli na te potrebe z primernimi zneski.

Predavanje o največjih lepotah Prage

Snoči je predaval g. Aleksander Hilbert o katedrali sv. Vida in o praškem Gradu

Ljubljana, 21. aprila.

Snoči je JČ liga priredila v »Zvezdi« predavanje, ki spada med najboljše podobne prireditve, kar smo jih imeli v pretekli sezoni. Najodličnejše občinstvo, ki ni napolnilo samo velike vrtne dvorane, temveč tudi sosedno sobo do zadnjega kotička, a je navzlic temu moralo oditi več obiskovalcev, je bilo z govorom nad vse zadovoljno, zlasti je bilo pa hvaležno za užitek, ki ga je imelo pri 140 krasnih skioptičnih slikah največjih lepot in zanimivostih Prage, namreč pri slikah čeških kraljevskih dvorov na Hradčanih in katedrale sv. Vida.

Čeprav predavatelj g. Aleksander Hilbert že 25 let živi v Pragi, kjer je tajnik osrednjega odbora JČ lige, vendar se mu skoraj nič ne pozna, da stalno ne živi v svoji rodni Ljubljani, kar je z začudenjem konstatiralo vse poslušalstvo. Predavanja so se udeležili skoraj vsi člani JČ lige, češkoslovaški konzul g. ing. Ševčik, naši najuglednejši arhitekti z g. arh. Costaperario na čelu, mnogo vseučiliških profesorjev in akademikov, zlasti je bilo pa mnogo dam.

Skoraj lahko trdimo, da se je g. Aleksander Hilbert pri svojih študijah specializiral za veličastno zgodovino teh najznamenitejših zgradb bratskega češkoslovaškega naroda, s tako popolnostjo in s takim znanjem jih je opisal, od njih prvih pričetkov pred tisoč leti pa do najnovejših prenovitev in obnovitev našega velikega mojstra Plečnika. Leta 1929, ko je dogradil predavateljev stric, znameniti češki arhitekt in častni doktor Kamil Hilbert katedralo sv. Vida, so čehi slavili tisočletnico kneza sv. Vaclava, ki je zgradil na prostoru katedrale cerkev sv. Vida v obliki rotunde, obenem so pa Přzemyslovci pričeli graditi palačo. Govornik je obširno opisal in s slikami tolmačil rotundo in poznejšo Spitignjevo baziliko iz leta 1060, prav tako pa kraljevi grad Sobieslava, prezidave Přzemysla Otokarja II., dokler leta 1308 grad ni zgorel, ko so tri leta pozneje Přzemyslovci izumrli z umorom Vaclava III. Šele Karel IV. Luksenburški je pričel spet zidati grad in se že drugo leto naselil v njem, obenem je pa pričel graditi sedanjo katedralo in zato pripeljal iz Avignona s seboj slavnega arhitekta Matijo iz Arrasa. Le osem let je deloval ta stavbenik, ker je umrl, za njim je pa delo nadaljeval Poljak Peter Parler, ki je po 40 letih dozidal tudi znameniti presbiterij. Novi del katedrale je pričel šele l. 1872 zidati Pražan arhitekt Kraner, ki je vodil tudi stavbo Votivne cerkve na Dunaju. Za njim je dozidaval arhitekt Mokr, a končal jo je že omenjeni dr. Kamil Hilbert.

Z največjim zanimanjem in občudovanjem so pa poslušali predavatelja, ko je tolmačil zgodovino kraljevskega gradu, kjer je posebno poudarjal velike zasluge mojstra Plečnika, ki je te častitljive stavbe prenovil tako umetniško, da njih prenovitev smatra strokovni svet za vzor prenovitve starih stavb.

G. Aleksander Hilbert je o istem predmetu predaval že v okrilju JČ lige v Kranju in na naši tehniški fakulteti, drevi pa predava na Ljudski univerzi v Mariboru.

Film nepopisne lepote otokov Južnega morja! Film ljubezni, nepozabnih čarov in strasti! Najnovejše delo mojstra režije

W. S. Van Dyke-a

tvorca prekrasnega velefilma »TRADER HORN«

TAMEA

V glavnih vlogah Leslie Howard Conchita Montenegro

Premiera danes ob 4., 7. in 9. uri

Zvočni kino »Ideal«

Junak noža pred sodiščem

Danes se je zagovarjal pred malim senatom Jernej Smolnikar iz Gradišča, ki je oklal Luko Tonina

Ljubljana, 21. aprila.

V Gradišča v Tuhinjski dolini so imeli 13. februarja svatbo, ki so se je udeležili tudi fantje iz bližnjih vasi. Med njimi se je vnel prepir, ker je baje Luka Tonin pripomnil, da so Lojze in France Dacar ter Jernej Smolnikar nekje v gorah »ravbali«. Lojze Dacar je zaradi tega Luko obrcal, nakar so se fantje pomirili. Po svatbi je pa Smolnikar zasledoval Luko Tonina, ki je bežal proti hosti. Na begu ga je trikrat napadel z nožem in ga še obrcal po glavi. Luko so prenesli v bližnjo hišo, kjer so ga za silo obvezali, nato pa prepeljali v ljubljansko bolnico. Po enem mesecu je Tonin toliko okreval, da se je lahko vrnil domov, rane pa ob slabem vremenu še vedno čuti in še sedaj nosi obvezo.

Zadevo je danes obravnaval mali senat pod predsedstvom s. o. s. g. Mladiča. Obtožnica je dolžila Jerneja Smolnikarja, 26-letnega sina posestnika v Ravnah pri Hruševki, da je prizadejal Luki Toninu v presledkih več poškodb z nožem, od katerih je bila ena 6 cm dolga in ker je segala prav do pljuč, smrtnonevarna.

Pri zaslišanju je Smolnikar priznal dejanje, trdil je pa, da je Tonina napadel le enkrat in ne trikrat. Zaslišani Luka Tonin se ne spominja dobro, koliko udarcev je dobil in kdo ga je napadel. Ve le, da je dobil udarec po hrbtu, ko je hotel preskočiti plot. Ne da bi vedel, da je dobil sunek z nožem, je tekel naprej in je dvakrat padel. Pri tem ga je nekdo še dvakrat napadel z nožem in mu prizadejal več vbodljajev. Pri tretjem napadu je videl, da ga je Smolnikar trikrat sunil z nožem in ga na tleh ležečega še brcnil v glavo. Kdo mu je prizadejal najhujšo poškodbo, ne ve.

Priča Lojze Dacar je izpovedal, da je Smolnikar trikrat napadel z nožem Tonina in ga pri tem »štihnik«. Njegov brat Franc je zato Smolnikarja ozmerjal, češ, da bi ga raje obrcal, ne pa tako zdelal, nakar je Smolnikar odvrnil, da mu je vseeno, čeprav Tonin »c...«. Franc Dacar je videl, kako je obtoženec napadel Tonina drugič in tretjič. Luka ga je klical na pomoč, nakar je sunil Smolnikarja proč in ga pošteno ozmerjal. Bratranec Luke, France Tonin, je pomagal obvezovati svojega bratranca. Našteli so 5 ran in je ena posebno močno krvavela. Sodni izvedenec dr. Suher, ki je v bolnici pregledal Tonina, je ugotovil 7 ran z nožem. Šest je bilo lahkih, ena pa je bila smrtnonevarna.

Domača občina je navedla, da je obtoženec zelo surovega vedenja in znan pretepač. Tonin Luka zahteva 30.000 Din odškodnine za bolečine.

Sodišče je spoznalo Smolnikarja za krivega in ga je kaznovalo na 8 mesecev strogega zapora, na plačilo sodnih stroškov in povračilo bolniških stroškov Tonina v znesku 4000 Din, drugo odškodnino pa naj Tonin izterja civilnim potom. Obtoženec je kazen sprejel, prosil pa je, da se mu nastop kazni odgodi za 14 dni, čemur je sodišče ugodilo.

Gostovanje M. Šimenca v ‚Nižavi'

Velik uspeh rojaka umetnika.

Ljubljana, 21. aprila.

Po daljši dobi je snoči gostoval Marij Šimenc, prvi tenor zagrebške opere, v partiji Pedra D'Albetove »Nižavec«. Zopet ima naš rojak ulogo, ki se mu glasovno in po značaju izvrstno prilega. Zato smo snoči slišali in videli novo Šimenčevo kreacijo, ki je oduševljala in izzivala po obeh dejanjih, zlasti pa po zaključku predstave, upravi izredne ovacije. Publika je klicala priljubljenega pevca pred zastor neštetokrat, mu vzklikala in izražala posebno zadovoljstvo za užitek, ki ji ga je nudil Šimenc s svojim toplim petjem in močno igro.

Z radostjo ugotavljam, da je Šimenc, odkar ga nismo slišali, v svoji operni umetnosti zopet prav očividno napredoval. Poje z okusom in prinaša piane in pianisime krasno, zelo efektno in z vzorno vokalizacijo. Svoj čudovito topli glas izkorišča brez forsiranja, je v lirskih in dramatičnih prizorih izenačeno pazljiv in učinkovit, vendar izraža čustvena mesta prav posebno iskreno. V igranju se je poglobil, izdeluje vestno tudi detajle, v glavnih dramatskih scenah pa je naravnost elementarno silen.

Pedra podaja torej odlično. Svojo povezanost z naravo in z ljubko naivnostjo izraža v prologu simpatično preprosto, svojo dobrodušnost in razočaranje v prvem dejanju z ginljivo pristnostjo, a pripovedovanje o borbi z volkovi poje in igra z otroškostjo čisto naturnega pračloveka. V tretjem dejanju je dramatski kar vulkanski strasten, strašen in vendar prikupen. Scene z Marto in Nuri, zlasti pa izzivanje Sebastijana in borba ž njim, te scene je igral elementarno in izzval vsesplošno priznanje.

Zares, kreacija, ki je vzgledna po svoji pevski in igralski učinkovitosti.

Izvrstna Marta je bila zopet Vilma Thierry Kavčnikova, sijajna, vrlo diskretna, iskreno čustvena v spevu in kakor vselej dobra v igri. Kreacija, ki je dostojna največjega odra.

V splošnem je bila vsa predstava zelo živahna in dovršena. Le g. Župan je bil, pevski nerazpoložen.

Obžalujem, da je bila predstava nezadostno posečena. Naša ložna publika je zamudila velik operni užitek, a izostalo je tudi mnogo rednh obiskovalcev gostovanj v parterju. Lahko jim je žal! Snočnje kreacije Šimenca, Thierryjeve, Primožiča, Ribičeve in Rusa bi zaslužile nabito polno gledališče!

Fr. G.

Beli teden res bel

Ljubljana, 21. aprila.

O pomladi smo govorili vso zimo, saj je pa tudi bilo vse zimske mesece lepo pomladno vreme. Pred mesecem se je že začela pomlad oficielno po pratiki in vseh predpisih. Že tedaj ni več nihče mislil na zimo, snega so se pa spominjali samo še smučarji z grenkimi čuvstvi. Praznik pomladi, velika noč, je bil v cvetju, gozdno drevje je že začelo zeleneti in kukavica je pela na Golovcu in v okolici Dobrave, torej blizu Ljubljane, ki ima podalpsko podnebje in ki je napol planinsko letoviško mesto. V ponedeljek bo prijahal v deželo junaški zeleni vitez — Jurij in zdi se, da bo zajahal belca. Nekoliko omalovažujoče smo govorili o aprilskem snegu, ki se nam je začel ponujati v sredo. In zdaj moramo zopet govoriti o njem hočeš nočeš.

Davi je bila vsa Ljubljana debelo pobeljena s snegom, ki nas je vse izredno presenetil, čeprav je snežilo v sredo. Verjemite nam, da ne najdemo prave besede, da bi primerno ožigosali to aprilsko šalo, ki je že, bogme, neslana. Takšnih zimskih pozdravov ni več nihče pričakoval, niti smučarji ne. Sneg je ležal zjutraj na prostem do 10 cm na debelo. V Šelenburgovi ulici smo imeli snežno brozgo do poldne. Na nekaterih strehah pa sneg sploh ni hotel skopneti. Grajski hrib je bil tako bel kot sredi zime. Sneg se je držal zelenih kostanjevih vej v Zvezdi, kot da je primrznil na nje. Lepo so bile tudi kombinirane barve na cvetočem sadnem drevju, na cvetočih breskvah in črešnjah. Letos se lahko obrišemo za sadje pod nosom. Najprej bo uničil brstje sneg, nakar še dobe hrošči svojo porcijo, če bo še kaj ostalo na vejah.

Na njivah je bila že zelo visoka ozimina, ki je ponoči polegla pod snegom. Še nekaj takšnih aprilskih šal, pa bo letos malo kruha. Lani smo imeli zelo dolgo zimo, ki je zadržala drevje in ozimino v rasti, letos se je pa narava začela zgodaj prebujati zaradi mile zime, a zima se je povrnila tako pozno, da najbrž marsikdo ne pomni kaj podobnega. Najlepši beli teden imamo. Toda ne bel zaradi cvetja, nego zaradi snega — paradoks, ki je še celo za april prehud. Zdaj ljudje ne upajo več, da bo konec teh vražjih aprilskih komedij. Nebo je še povsem zimsko, sivo in zrak smrdi po snegu. Morali bomo pač potrpeti, da mine april, prej pač ne bo konec teh vremenskih muh.

Beda železniških invalidov

Ljubljana, 21. aprila.

Kaj je za železniške invalide nezgodna renta, da jim je bila ista zakonitim potom za njihovo poškodbo za odškodnino priznana, in da se ta nezgodna renta še do danes ni uredila na predvojno kupno moč, niti prevedla iz kron v dinarje, se je tem potom že večkrat razpravljalo.

Železniški invalidi iz dravske banovine so prideljeni železniški direkciji v Zagrebu, ki jim nezgodne rente nakazuje.

Od meseca februarja t. l. pa se jim že itak pičli prejemki neredno nakazujejo, in za mesec april se jim ista še vedno ni nakazala. Kako je mogoče, da se pusti te nesrečneže v njihovi že itak veliki bedi nestrpno čakati, kdaj se nakazilo izvrši?

Železniški invalidi v svoji veliki bedi in nesreči se vprašujejo, kako je mogoče, da se jim njihove kronske nezgodne rente še do danes niso prevedle, ter da se jim iste niti redno ne nakazujejo? Kaj je temu vzrok in kdo nosi odgovornost?

Vprašujejo se tudi, zakaj so jih pridelili železniški direkciji v Zagrebu, zakaj ne železniški direkciji v Ljubljani?

Do mozga izčrpani in v največji bedi se vprašujejo, kam naj se še obrnejo za odpomoč?

Primorani smo ponovno opozoriti merodajne faktorje na te krivice in upamo, da ne zaman.

Društvo železniških upokojencev v Ljubljani.

PRIDE! PRIDE!

Gustav Fröhlich

v prekrasnem velefilmu po znani istoimenski drami

SVETI PLAMEN

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, 21. aprila: Zaprto.

Sobota, 22. aprila: Dame z zelenimi klobuki. Red Sreda.

Nedelja, 23. aprila ob 15.: INRI. Izven Znižane cene od 24 Din navzdol. — Ob 20.: Krog s kredo. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 24. aprila: Gospa Ministrica. Red D.

*

Red Sreda ima izjemoma svojo predstavo v soboto dne 22. t. m. Vprizori se francoska veseloigra »Dame z zelenimi klobuki« v običajni zasedbi. Komedija je dosegla popolen uspeh in se je s svojo veselostjo izredno prikupila občinstvu. Začetek predstave točno ob 20. uri.

Na splošno željo se vprizori na belo nedeljo popoldne ob 3. uri ponovno pasijonska igra I. N. R. I. z g. Gregorinom v vlogi Kristusa. Za predstavo, ki je namenjena predvsem občinstvu iz okolice, veljajo znižane dramske cene od 24 Din navzdol. — Zvečer pa se vprizori uspela Klabundova igra »Krog s kredo« istotako po znižanih dramskih cenah.

OPERA

Petek, 21 aprila: Zaprto.

Sobota, 22. aprila: Pri belem konjičku. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

Nedelja, 23. aprila ob 15.: Parsifal. Izven Znižane cene.

Ponedeljek, 24. aprila: Zaprto.

*

Po daljšem presledku se ponovi v soboto 22. t. m. v operi uspela opereta »Pri belem konjičku«, ki je brez dvoma eden najbolj privlačnih komadov letošnje sezone. Za to predstavo veljajo prvič izredno znižane operne cene. Predstava se vrši izven abonmana.

V nedeljo dne 23. t. m. popoldne ob 15. uri se ponovi Wagnerjeva svečana opera »Parsifal« in je dana s tem možnost vsem interesentom iz okolice, da si jo ogledajo. Vprizoritev, kakor zasedba vlog, je prvovrstna in je dosegla pri vseh dosedanjih predstavah veličasten uspeh. Vstopnice se rezervirajo lahko telefonično ali pismeno pri dnevni blagajni v operi. (Telefon 2231.)

Beležnica

Koledar.

Danes: Petek, 21. aprila katoličani: Anzelm, Dragomira, pravoslavni 8. aprila.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Don Quichotte »Šaljapin).

Kino Ideal: Tamea.

Kino Dvor: Sodoma in Gomora.

ZKD: »Trader Horn« ob 13.45 v kinu Matici.

Koncert Vaše Přrihoda ob 20. v Unionu.

Dežurne lekarne.

Danes: Kuralt, Gosposvetska cesta 10. Sušnik, Marijin trg 5.

Izpod sita in rešeta

Nam Slovanom ne dela preglavic samo duhovno in telesno edinstvo, temveč imamo križe in težave tudi z jeziki. S temi še posebno. Preveč smo si bratje in to je hudo. A da smo ene gore list, nam kaže že naša zgovornost in točnost. Mnogo govorimo in malo povemo, prepozno pa pridemo povsod. Sorodstvo naše se pa izpričuje še posebno močno v jezikih, ki so si tu pa tam kar preveč podobni. Trudna Slovenka je lahko devica, trudna Hrvatica pa ne more biti. Kdor je služil v naši viteški vojski, je gotovo slišal komando: Kundak natrag! V bratski češki vojski bi pa utegnili vojaki tako komando razumeti napačno. Pri nas letajo srake po zraku, pri Rusih pa ne morejo, ker so priraščene. Ali pa oni naši bratje, ki so morali po ujedinjenju hitro prositi za izpremembo svojega nerodnega rodbinskega imena. In takih jezikovnih sorodstev bi lahko našteli še mnogo.

To slovansko posebnost bi morala upoštevati tudi naša letovišča, ko izdajajo in zalagajo lepe brošurice v bratski srbohrvaščini. Če kani še katero letovišče s tako brošurico na svetlo, naj ne pozabi pripisati, v kateri zastavljalnici bo tujcem brošurica na razpolago. Naši južni bratje rabijo namreč izraz »založiti«, če kaj v stiski zastavijo, postavim uro ali suknjo.

Slamoreznica mu je odtrgala roko

Kranj, 19. aprila.

V soboto dopoldne so rezali pri posestniku Janezu Burgerju na Visokem s slamoreznico na električni pogon slamo za krmljenje živine. Okrog poldneva se je pridružil delavcem še domači hlapec, dvajsetletni Janez Celjar, doma iz Šenčurja. Celjar je deval slamo v stroj. Bil je pa toliko nepreviden, da mu je stroj zagrabil najprej levo roko. Pri tem mu je samo malo popraskal prste, sicer pa na tej roki ni imel večjih poškodb. Takoj nato pa je nevede in v razburjenosti vtaknil v slamoreznico še desno roko, ki pa mu jo je stroj neusmiljeno zagrabil. V treh presledkih mu jo je zlomil in odtrgal, najprej preko prstov, potem čez dlan in končno v zapestju. Takoj so ga obvezali in ga brez roke odpeljali v groznih bolečinah k okrožnemu zdravniku dr. Edvardu Globočniku, ki mu je nudil prvo pomoč in ga je za silo obvezal. Nato so ga takoj odpeljali z rešilnim avtomobilom Gasilskega društva v Kranju v ljubljansko bolnico.

Fantom Durmitorja

Ljubljana, 21. aprila.

Že pred meseci smo obvestili naše čitatelje, da je novo osnovana berlinska družba »Eidophonfilm« pričela s snimanjem velikega filma iz jugoslovanskega življenja in da bodo v tem filmu sodelovali tudi domači umetniki, med njimi naša Ita Rina in Hinko Nučić. Ta vest je gotovo razveselila našo javnost, še bolj pa bo vesela filma samega, ko ga bo videla jutri v premieri v Elitnem kinu Matici. Filmski strokovnjaki in inozemski tisk je poln hvale in vsi zatrjujejo, da je Jugoslavija že po svojih očarljivih naravnih lepotah hvaležna dežela za snimanje filmov. Člani družbe niso samo filmali po naših lepih kopališčih ob obali Jadrana, temveč so delali ne meneči se za težkoče in nepriližne po romantičnih kanjonih Drine, na valovih brze Tare, v okolici Mostarja, v Črni gori, v gorskih predelih okoli Sarajeva in končno tudi v okolici Dubrovnika. Fotografirali so tako krasne kraje, da se je slikam divila vsa Evropa.

Vsebina filma samega je živa in zelo napeta, res filmska in nikakor ne kak potopisni film. Glavne vloge igrajo kot smo že omenili Ita Rina, Hinko Nučić in od nemških igralcev Carl de Vogt in Albert Kersten. Zanimivo je, kako je prišel do angažmana naš Hinko Nučić. Ferdinanda Bouna, ki bi moral prvotno igrati vlogo bogatega črnogorskega vlastelina, je zadela kap in vodja ekspedicije Bogoslav Janko, bivši Nučićev učenec, je priporočil angažirati kot namestnika našega Hinka Nučića. Nučić je na poziv družbe odpotoval v Sarajevo in takoj mu je bila vloga poverjena. Njegova vloga je zelo težka in precej obsežna. Odigral pa jo je izvrstno, dasiravno poprej še ni nikdar stal pred filmsko kamero. Film »Fantom Durmitorja« je izdelan kot govoreči film, glasbeno spremljavo pa je komponiral naš skladatelj prof. Josip Slavjanski.

Nas Ljubljančane bo gotovo zanimalo po dolgem presledku zopet videti našo Ito Rino in to prvič v velikem govorečem filmu. Za jutrišnjo premiero vlada veliko zanimanje.

Dnevne vesti

— **Komisar Pokojninskega zavoda v Splitu.** V sredo zjutraj je prispel v Split komisar PZ iz Ljubljane dr. Vilko Baltič. Dopoldne se je sestal s predstavniki nameščenskih organizacij in je z njimi obravnaval vprašanje zidanja palače PZ v Splitu in stanovanj za člane zavoda. Popoldne je sprejel predstavnike pomorskih kapetanov, organizacije nameščencev, delavske strokovne zveze itd., včeraj se je pa odpeljal v Dubrovnik. V Splitu je posetil tudi Delavsko zbornico, kjer se je posvetoval o željah in težnjah dalmatinskih zavarovancev. Dr. Baltič je izjavil, da je njegova in članov uprave želja, ugoditi iz sredstev zavoda potrebam in željam dalmatinskih zavarovancev sorazmerno z njihovim številom.

— **Krediti za pogozdovanje.** Ministrstvo šum in rudnikov je določilo iz fonda za pogozdovanje kredit v znesku Din 2,500.000 za pogozdovanje, ki ga bodo letos opravile državne direkcije šum in banske uprave. Od tega kredita dobita direkcija šum v Ljubljani 33.000, banska uprava dravske banovine pa 50.000 Din.

— **Natečaj za docenta.** Svet poljedelsko šumarske fakultete univerze v Beogradu razpisuje natečaj za vseučiliškega docenta za katedro kmetijstvo in šumarska kemična tehnologija. Prošnje je treba vložiti do konca maja.

— **Smrt vrlega moža.** Na veliko noč je umrl v Bregani v starosti 49 let g. Franc Jurkošek, finančni preglednik v pokoju. Pokojni je služboval v svojem poklicu v raznih obmejnih krajih ter povsod vestno vršil svojo službo. Po upokojitvi si je zaželel odmora ter se posvetil svojemu gospodarstvu. Tudi v tem pogledu je bil zelo marljiv in morda ravno prevelika marljivost ga je prerano spravila v grob. Na velikonočni ponedeljek se je vršil pogreb, katerega so se udeležili Sokolsko društvo Bregana, Gasilno društvo Bregana, Sadjarsko društvo iz Vel. Doline, finančna kontrola iz Cerkelj ob Krki in Brežic ter mnogo domačega občinstva. Od pokojnika se je poslovil v imenu Sokolskega društva v ganljivih besedah starosta Sokolo br. Pero Rajčević ,a pevski odsek Sokola mu je zapel poslednjo žalostinko. Pokojniku, ki zapušča ženo in tri mladoletne otroke, bodi časten spomin.

— Manifestacija dne 30. aprila. V nedeljo 30. t. m. dopoldne se bo v Ljubljani po mestnem središču, v glavnem pa na Kongresnem trgu vršila narodna manifestacija za Rdeči križ kraljevine Jugoslavije, ki sta mu pokrovitelja Njuni Veličanstvi kralj Aleksander in kraljica Marija. Na univerzi bodo zborovali predstavniki RK, na vrtu »Zvezde« bodo članice ljubljanskega RK izvenljubljanskim članom postregle z domačo dopoldansko malico, v drevoredu »Zvezde« bo promenadni koncert. Ob 11. odide izpred Mestnega doma na Kongresni trg manifestacijski sprevod: predstavništvo RK, skavtov, gasilstva, vojaštva, zastave, godba, organizacije Podmladka RK, skavti, samaritanski oddelki, gasilstvo. Ob pol 12. naznani strel iz topa na Gradu, da je sovražno letalo izvršilo izpodnebni napad na Kongresni trg: z bombami je zažgalo hišo ter ranilo in s plini zastrupilo več prebivalcev. Prihite gasilci z brizgalnami, vozovi s cevmi, lestvami in rešilnimi vozili ter samaritanske čete z reševalnimi pripravami. Premišljeno prirejena reševalna in gasilna vaja naj gledalcem nazorno razjasni nalogo samaritanskih in gasilskih reševalcev ob takih primerih. Pri tej dramatični vaji se bodo v Ljubljani prvič v javni rabi videle groteskno učinkujoče plinske maske; zato bo ta javni nastop tem bolj zanimal. Vstopnine ne bo nobene. Po končani produkciji, ki bo trajala nekako pol ure, se vse sodelujoče organizacije z vsem svojim reševalnim in gasilnim orodjem uvrste, da pomnoženi manifestacijski sprevod defilira pred vrhovnimi predstavniki RK in se z godbo vrne pred Mestni dom, kjer se razide.

— **10letnica Kola jugosl. sester v Murski Soboti.** Podružnica Kola JS v Murski Soboti proslavi jutri 10letnico svojega obstoja. Ustanovljena je bila l. 1921. na pobudo predsednice Kola dvorne dame ge. Franje Tavčarjeve. V 10 letih nesebičnega humanega dela je društvo obdarovalo pri božičnicah 1723 otrok in dijakov in 93 revnih družin ter izdalo v ta namen 103.649 dinarjev. Poleg tega je poslalo tudi 6 slabotnih otrok na morje ter prispevalo za gospodinjski tečaj 3100 Din. Podružnica šteje 180 članic. V proslavo 10letnice priredi svečan koncert in revijo narodnih noš.

— **Vsi udeleženci shoda JRKD v Nišu,** ki vstopijo v Ljubljani, naj bodo najkasneje ob 19.30 na glavnem kolodvoru.

— **Borza dela v Ljubljani išče** tkalskega mojstra, gaterista, trgovskega vrtnarja za umetno cvetje in dva pletilca košar.

— **Iz Prekmurja.** Na velikonočni ponedeljek se je v Murski Soboti Ladislav H. iz Slovenske ulice igral z bratovo flobertovko, ki je bila nabasana. Stopil je s puško k oknu, ledaj se je pa mimo pripeljal na kolesu vojak Nikola Sokić, sluga tamošnjega orožniškega majorja. Nič hudega sluteč je fant pomeril s flobertovko na vojaka in zaklical, naj se ustavi. V tem hipu je počilo in smrtno nevarno zadet v trebuh se je Sokič zgrudil. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer so ga operirali. Njegovo stanje je zelo resno. H. se bo moral zagovarjati zaradi neprevidnega ravnanja z orožjem. — Pred dnevi je izbruhnil požar pri posestniku Kovačiču v Štrigovi. Pri gašenju je bil gospodar nevarno opečen po obrazu, po rokah in nogah.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, hladno, nestanovitno vreme. Včeraj je v dravski banovini večinoma snežilo, drugod pa deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Skopiju 22, v Splitu 17, v Sarajevu 11, v Zagrebu 8, v Ljubljani in Beogradu 6, v Mariboru 4.3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 755.2, temperatura je znašala 1.4.

— **Z bencinom se je polila in zažgala.** Anka Ostojič na Sušaku se je včeraj polila z bencinom in zažgala. Domači so jo našli na stranišču, kjer so jo lizali plameni. Nesrečna žena je zadobila tako težke opekline, da je kmalu po prevozu v bolnico umrla. V obup jo je pognala beda.

— **Mati zakopala živega otročička.** V reki Zrmanji pri Erveniku Gornjem blizu Obrovca so našli otroško trupelce. Izkazalo se je, da gre za otroka 27-letne vdove Vukosave Perićeve, ki je imela ljubavno razmerje z nekim Obradom Žeželjem. Ko je zanosila, jo je fant zapustil. Otročička je na bregu reke živega zakopala. Čez noč je pa deževalo, reka je narasla in odplavila otročičkovo trupelce.

— **Požar v Črešnjevcu pri Slov. Bistrici.** V sredo opoldne je začelo goreti lepo in prostrano gospodarsko poslopje posestnika Brumca, p. d. Petrička v Črešnjevcu pri Slov. Bistrici. Zaradi hudega vetra se je ogenj razširil tudi na stanovanjsko hišo. Ker so bili domači zunaj na polju, niso ognja takoj opazili. V strahu za oba otroka, ki sta bila v hiši, so hiteli na pomoč, toda plamen je objemal že obe hiši. Prispeli so na pomoč gasilci iz Slov. Bistrice, ki sicer niso mogli ničesar rešiti, pač pa so preprečili, da se ogenj ni razširil na sosedne objekte in tako obvarovali Črešnjevec katastrofe. Obe poslopji sta pogoreli do tal, uničeno je bilo tudi razno orodje in znaša škoda okrog 60.000 Din. Sreča v nesreči je, da je bil posestnik zavarovan.

— **Žrtev neprevidnosti.** V Šmartnem pri Litiji se je včeraj popoldne igralo več otrok, med njimi je bil tudi 11letni Kolarjev Jože, ki je imel majhno flobert pištolo. Otroci so kupili patrone pri nekem trgovcu, napolnili pištolo in začeli streljati. Med nevarnim igranjem je pa Kolarjev Jože zadel 7letnega Pavla Bonča, sina mizarskega pomočnika naravnost v srce. Nesrečni deček je bil takoj mrtev. Otroci so se v strahu razbežali, Jože je pa ves obupan vrgel pištolo v vodo. Orožniki so uvedli preiskavo in ugotovili, da gre za nesrečo.

Pri boleznih žolca in jeter, žolčnih kamnih, zlatici uravna naravna **»Franz Josefova« grenčica** prebavo na naravnost popolen način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje z **»Franz Josefovo« vodo** posebno dobro, če jo mešamo s toplo vodo, izpito zjutraj na tešč želodec. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj **Brezposelnost zopet narašča.** Pričakovanje, da se bo splošni položaj na delovnem trgu v aprilu zaradi pričetka sezonskih in stavbnih del izboljšal, se ni izpolnilo. Nasprotno, po veliki noči se je število brezposelnih pomnožilo, naval na socijalne ustanove je vedno večji. Tako se na Borzi dela v Ljubljani dnevno javi po 40 do 50 brezposelnih, večinoma iz rudarskih revirjev, pa tudi od drugod. Med drugimi je tudi žebljarska industrija v Kropi odpustila 14 delavcev. Borza dela je posredovala, da je dobilo 14 rudarjev delo v Rtanju in v Jirmi. Po zadnji statistiki je bilo ob koncu preteklega tedna brez dela v Ljubljani 3049 moških, na novo se jih je pa prijavilo 133. Žensk je bilo ob koncu tedna brez posla 1414, na novo se jih je prijavilo 24.

—lj **Da so upravičene pritožbe** nad blatom v dolenjskem okraju, se lahko te dni dobro prepriča vsak sam, kar bi tudi bilo najbolje. Karlovška cesta je grda, a se v tem primeru ne more niti primerjati z Dolenjsko. Že cestišče na mostu je takšno, kot da ga niso posipali že več let. Most je ozek, zato brizgajo avtomobili blato na pločnika. Onkraj mostu, na dolenjski strani, se cedi blato kar križem kražem po cesti in hodnikih. Kolesarji se izogibajo slabe ceste ter vozijo po hodniku, zaradi tega je hodnik še bolj blaten. Hodnik je blaten najbolj do mestne meje, do kamor je pač najživahnejši promet. Naglasiti je treba, da je ob Dolenjski cesti kolodvor, promet je zaradi tega še živahnejši. Dolenjski okraj ima sicer tramvajsko zvezo s središčem mesta, toda četudi bi se vsi vselej vozili s tramvajem, bi zaradi tega hodnik ne smel biti preplavljen z blatom. Na tramvajskih postajališčih je pa takšno blato, da potniki ne morejo vstopati in ne izstopati.

—lj **Novo carinarniško dvorišče** ob Vilharjevi cesti še ni povsem urejeno. Vzdolž dolgega skladišča so zbetonirali lani visoko ograjo ob cesti, ki jo bodo še podaljšali, za njo pa še splanirali dvorišče. Nedavno so že začeli betonirati ograjo. Lepo je urejena okolica stanovanjskih carinarniških hiš, ki jih obkrožajo lepi vrtovi. Da bo urejena vsa okolica nove Vilharjeve ceste kot je ob carinarnici, bo treba še mnogo dela, ki ne bo končano tako kmalu.

—lj **Kresija in mestni uradi.** Pri proračunski debati je obč. svet. g. dr. Pippenbacher sprožil tudi idejo, naj bi se čimveč mestnih uradov naselilo v tej prostorni palači, ki je last meščanske imovine in se zato njeni dohodki morajo porabljati za podporo siromašnih meščanov, njih vdov in otrok. Ideja g. dr. Pippenbacherja je pa že stara, saj je že več mestnih uradov v tej hiši, razen tega je pa tudi mestni gospodarski urad že pred prazniki sam predlagal, da morajo imeti razni oddelki magistrata, ki so sedaj silno na tesnem, več prostora ter naj se zato preselijo v kresijo. Odkod torej to ogorčenje in nezadovoljnost g. dr. Pippenbacherja z mestnim uradništvom, ki takorekoč zna čitati njegove najskrivnejše in najskrivnostnejše misli ter njegove želje tudi že izpolni še predno jih inicijativni varuh občinskih interesov izreče.

—lj **V mestnih nasadih** so pozimi delali škodo le neugnani smučarji, sedaj so pa tudi že drugi po tratah shodili steze in poti ter jeli lomiti cvetoče veje, da je mestna občina morala pomnožiti število paznikov, ki bodo vsakega grešnika brez usmiljenja izročili policiji. Vandale moramo iztrebiti iz naših parkov, zato se bo pa vsak škodljivec moral zagovarjati pred sodiščem.

—lj **Mistificiranje reševalne postaje** se je pojavilo tudi v našem mestu, ko so nepreračunljivi zlobneži pričeli posnemati v listih objavljene potegavščine, kako je kdo v kakem tujem velikem mestu speljal gasilce na led s tem, da je telefonično javil požar, ki ga seveda ni bilo. To neduhovito in zlobno šalo so si nekateri privoščili tudi v Ljubljani z reševalno postajo, pri tem pa niso pomislili, da lahko na drugi strani res izbruhne požar ali se dogodi nesreča, kjer bi reševalna postaja zaradi lahkomiselnosti nagajivcev ne mogla priskočiti na pomoč, kar bi za ponesrečenca po krivdi slabnih mistifikatorjev lahko imelo usodne posledice. Dolgo so krivce zasledovali, končno so pa zasledili številko grešnega telefona in ugotovili, da so se na tako prostaški način zabavale celo brezsrčne mlade dame, ki jih seveda čaka najstrožja kazen.

u— **Sokolsko društvo Ljubljana IV** vabi na članski sestanek, ki bo v soboto 22. t. m. ob pol 20. uri v telovadnici šole na Prulah. Radi važnosti dnevnega reda je udeležba vsega članstva in naraščaja obvezna. Zdravo! Uprava.

—lj **Pasji stadion.** Sportni prostori rasto na vseh straneh mesta za vse panoge sporta in za vsa plemena sportnikov, sedaj se pa nam obeta še nekak pasji stadion. Društvo ljubiteljev sportnih psov je namreč naprosilo mestno občino za prostor, ki bi bil primeren za drusuro psov. Da bi bili pa kosmati gojenci v večnem strahu pred posledicami pregrešne nepokorščine, so njih ljubitelji v ta namen predlagali občinsko zemljišče ob Cesti v Mestni log prav pred pasjim peklom in pred pretečimi očmi mestnega konjača. So pač enaki vsi — ljubitelji!

—lj **V počastitev spomina** blagopokojne gospe Eme Žnideršič je darovalo uradništvo tovarne »Pekatete« v Ljubljani Društvu slepih Din 210. Iskrena hvala! 261-n

DR. MED.

PAVEL PEHANI

špecijalist za ženske bolezni in porodništvo

ordinira od ½2. do 3. ure popoldne

LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA ŠT. 9
(nasproti učiteljišča). — Telefon 2473

—lj **Ribji trg** je bil danes izredno slabo založen. Bilo je malo morskih in rečnih rib. Vreme za ribolov na morju je zopet neugodno, rečnih rib pa tudi ni zaradi dežja. Največ je bilo sardelic, ki so bile po 24 Din kg prave, njim podobne ribe, ki jih ljudje tudi imenujejo sardele, so pa bile po 12 Din. Drugih vrst morskih rib je bilo samo po nekaj kilogramov in so bile temu primerno dražje, skombri in palamida po 40 Din, lignje pa po 36. Razen karpov in belic ni bilo drugih rečnih rib. Karpi so bili po 22 Din kg, belice so pa prodajali po komadih po 3 Din in dražje, na kg pa po 12 do 14 Din. Danes ni bilo niti žab.

—lj **Šentjakobsko gledališče** vprizori v soboto, 22. aprila zadnjič v sezoni izvrstno slovensko opereto »Študentje smo«, ki je polna prelepih melodij. Tudi svežega zdravega humorja je v tej operети obilo. Pri predstavi sodeluje skoro štirideset oseb. Kdor še ni videl te lepe operete, naj poseti zadnjo predstavo v soboto. Vstopnice se bodo dobile v soboto od 10.—12. in od 15. do 17. ure pri blagajni v I. nadstropju Mestnega doma. Vabljeni.

—lj **Zveza mladih intelektualcev** bo imela v soboto, 22. t. m. ob 10. dopoldne sestanek v mali dvorani Delavske zbornice. Vabljeni intelektualci vseh stanov!

Iz Trbovelj

— **Cenjenim naročnikom in prijateljem »Slovenskega Naroda«** sporočamo, da bo odslej raznašal list na dom in ga tudi v kolportaži prodajal naš novi raznašalec g. Bec, ker bo moral stari raznašalec g. Jurman odriniti k vojakom. Vse prijatelje našega lista prosimo, da gredo tudi novemu raznašalcu pri zbiranju naročnikov na roko. »Slovenski Narod« je edini najcenejši popoldnevnik v dravski banovini, ki prinaša dnevno vse važnejše dogodke iz rudarskih revirjev. Zato moramo stremeti za tem, da se bo čimbolj razširil med našimi prijatelji in znanci, tako da bo sčasoma prišel v vsako hišo. Čim več bo naročnikov, tem več novic bo prinašal iz našega kraja.

— **Inž. Ivo Persoglio na zadnji poti.** Otožno so včeraj ob 16. zapeli zvonovi v mali cerkvici na gričku v Lokah, ko so pokojnega inž. Ivo Persoglia dvignili njegovi stanovski tovariši iz mrtvašnice tukajšnje nove bolnice in ga položili na mrtvaški voz. Iz vseh rudarskih revirjev TPD so prispeli njegovi stanovski tovariši — rudarski inženjerji, pa tudi številni prijatelji in znanci so prišli, da spremijo dragega pokojnika na njegovi zadnji poti. Iz Ljubljane je prispel generalni ravnatelj TPD g. Rikard Skubec z generalnim tajnikom g. Joškom Pogačnikom, dalje ravnatelj trboveljskega rudnika g. inž. Fran Loskot, zagorski ravnatelj g. Biskupsky in številno uradništvo. Krsta je bila vsa obložena z venci. Pred mrtvaškim vozom in ob krsti so korakali oddelki uniformiranih rudniških nameščencev in rudarjev, prišlo pa je tudi lepo število Sokolov v krojih z zastavo, da zakličejo mrtvemu bratu svoj poslednji bratski »Zdravo«. Po žalostinki trboveljske delavske godbe je zapelo hrastniško »Glasbeno društvo«, čijega predsednik in častni član je bil pokojnik, pomnoženo s pevci trboveljskega »Zvona« dve pretresljivi žalostinki. Končno so se v ganljivih besedah poslovili od pokojnika zagorski ravnatelj g. inž. Biskupsky in dva njegova stanovska tovariša. Nato je hladna zemlja za vedno zakrila pokojnikove zemske ostanke.

— **Delitev koruzne moke in zdroba med delavstvo.** Te dni je dospela iz mlina v Zagorju prva pošiljka koruzne moke, ki bo v kratkem razdeljena med ono delavstvo, ki je sicer zaposleno, vendar pa zaradi številnega praznovanja pri rudniku trpi pomanjkanje. To koruzno moko je na intervencijo županstva nakazala pred kratkim banska uprava. — Prehranjevalni odbor občine Trbovlje je na svoji zadnji seji sklenil, da se podeli moka samo onim oženjenim delavcem, ki zaslužijo 14 dnevno manj kot 600 Din — in onim samcem, ki v istem času niso dosegli zaslužka Din 400. Pri podjetju Dukič pridejo v poštev samo oni oženjeni delavci, ki so brez vsakega premoženja in imajo po dva oziroma več otrok.

Iz Novega mesta

— **Glasbena Matica v Novem mestu** naznanja vsem onim prijateljem, ki se zanimajo za njeno proslavo, da se vrši prva predstava v soboto 22. t. m., druga pa je morala biti zopet preložena na nedeljo 30. t. m. ob 15. uri, ker je članica narodne opere ga. Golob - Bernotova, ki je prevzela vlogo Verune, 23. t. m. službeno zadržana. Zunanje goste, ki se zanimajo za prvo in z velikimi stroški združeno operno prireditev v Novem mestu, opozarjamo, da bo predstava pravočasno končana, tako da bodo imeli zvezo z večernim vlakom. Že kupljene vstopnice obdrže veljavo! Odbor

S strahom čakajo na deložacijo

Deložirancev se vsi branijo — Barakarji žive v žalostnih razmerah

Ljubljana, 21. aprila.

Deložacij pri nas zadnje čase ni več mnogo. Prejšnja leta so se pa že precej udomačile. Preden so se začela širiti v ameriškem tempu barakarska naselja, so se meščani zgledovali nad deložiranci na Vrazovem trgu. Pozneje smo pa lahko občudovali taborišča deložirancev tudi v drugih mestnih delih. Iz teh taborišč so se razvila barakarska naselja. Deložiranci niso mogli dobiti nikjer stanovanj, ki bi jih lahko plačevali. Sicer so se jih pa tudi povsod bali . . . Deložiranci so na slabem glasu — samo zato, ker so bili deložirani. Hišni poestnik seveda vpraša, zakaj so deložirali najemnika, ki reflektira na njegovo stanovanje. Stokrat bi si premislil, preden bi vzel deložiranca pod streho. Krščanska ljubezen do bližnjega v takšnem praktičnem primeru povsem odreče. Ni se še zgodilo, da bi zasebnik vzel deložiranca pod streho. Zasebnikov takšne zadeve nič ne brigajo; ne smilijo se jim nedolžni otroci deložirancev, ki lačni in bolehni prezebajo pod milim — nemilim — nebom. Nihče še ni prišel ponujat stanovanja deložirancem.

In tako so nastale barake. Deložiranci so se utaborili na Ljubljaničinem nabrežju, v skritem kotu za prulsko šolo, na Kodeljevem in drugod. Najprej so pokrili pohištvo z rjuhami ali lepenko, nakar so začeli znašati skupaj kose pločevine, lepenke in desk; začeli so si graditi domove. Neprestano so hodili prosit na magistrat po podpore in posojila, da so si zgradili barake. Končno so takorekoč začele rasti barake lepi Ljubljani čez glavo. Barakarje je bilo treba zopet deložirati ter še bolj izolirati. Odpravili so jih v Mestni log, kjer je zdaj že velika barakarska, centralna, kolonija. Zelo veliko barakarsko naselje je pa tudi v mestni gramozni jami ob Vodovodni cesti. Zdaj že obžalujejo, da so dovolili graditi barake v tej jami. Jamo bodo namreč morali prej ali slej zasuti, ker je svet okrog in okrog nje že zazidan. Zadnja leta, ko reguliramo Ljubljanico, je najlepša prilika, da zasujejo velike gramozne jame v mestu, ker imajo dovolj materijala, ki ga tudi ne morejo drugje odlagati kot v gramoznih jamah.

Toda kam z ljudmi? V Mestni log, tam je dovolj prostora za vso mestno revščino, kjer tudi ni nikomur na očeh. Gramozna jama je mestna, zato pač lahko mestna občina hitro spravi barakarje iz nje, če pridejo v poštev samo formalni razlogi. Barakarji niso kupili parcel in občina jim jih tudi ni podarila. Kolibe so si seveda postavili z velikimi žrtvami, toda kdo se ozira na barakarske žrtve? Zdaj sicer še ni tako aktualno podiranje barak v mestni gramoznici, vendar se ljudje upravičeno boje za usodo svojih bornih domov, zlasti zdaj, ko sta že obsojeni na uničenje dve mestni baraki.

Za Ledino ob elektrarni so stale prejšnja leta tako zvane ruske barake, ki so jih podrli. Ljudi niso mogli pustiti na prostem, zato so porabili les podrtih barak za gradivo dveh barak v mestni gramoznici. V trhlem lesu je bilo že tedaj dovolj stenic. V teh barakah je skupaj 24 enakih prostorov, v vsaki baraki po 12. Po sredi deli barako vzdolžna stena v polovici, ki sta zopet razdeljeni vsaka na 6 prostorov. Vsak prostor je stanovanje zase, obegajoče povprečno 16 m², ali okrog 50 m³ prostornine. Vrata iz »stanovanja« drže naravnost na prosto. Poleg vrat razsvetljujejo prostor malo okno. Večina stanovanj znotraj ni ometana, stene so prevlečene s papirjem. Stanovalci imajo vsi otroke, najsrečnejši po dva, večina pa jih ima po pet, štiri . . .

V gramoznici ne rase trava . . . V barakah je zatohlo. Barakarji ne zračijo dovolj stanovanj; vrata se odpirajo na prosto — kurivo je drago. V enem in istem prostoru kuhajo, namakajo perilo, spe, spravljajo razno šaro, stare cunje . . . Otroci kašljajo. Stršem se to ne zdi nič posebnega. Med stanovalci je več tuberkuloznih, drugim se zdi to povsem navadna stvar. Blizu je skupno stranišče s slabo pokrito greznico. Ob njem izsipavajo smeti. Odpadki se razkrajajo, smrde v barake. In mrčes, ki ga ni malo, prenaša bakterije iz prostora v prostor. Po umazanih dvoriščih se pa igrajo otroci. Nekateri stanovalci si niso vedeli pomagati drugače, pa so vzeli pod streho še najemnike. V nekaterih prostorih stanuje po 7, 8 ljudi, ki dihajo tako gost zrak, da bi ga lahko rezal . . .

Najemnina na mesec je 25 Din, a mnogi jo ne zmorejo, večina je brezposelnih. V sredo so nameravali deložirati 9 stanovalcev, a so jim prizanesli zaradi slabega vremena. Včeraj so barakarji s strahom pričakovali deložacije. Ker jim še vseeno niso postavili revščine na prosto, so nekateri začeli upati, da jih ne bodo deložirali. Toda najbrž jih odpravljajo baš zdaj, ko to pišemo, v Mestni log. Tam seveda ni barak za nje. Postavili jih bodo na prosto. Baraki je pač treba uničiti — iz higijenskih in drugih razlogov. In kdo more reči, da je mestna občina dolžna skrbeti za te ljudi?! Če stanovanja v teh barakah niso primerna za ljudi, kdo more zabraniti občini, da uniči baraki?

In ljudje? Stara pesem: Pomagaj si sam . . .

ITA RINA

in

Hinko Nučić

naša popularna filmska in odrska umetnika v govorečem velefilmu

FANTOM DURMITORJA

Ta film je izdelan v celoti v naši državi in priča o nepopisnih lepotah naših krajev, naših gora, naših ljudi in njihovih običajih

PREMIERA JUTRI V

Elitnem kinu MATICI

Iz Celja

—e **Ljudsko vseučilišče** bo zaključilo serijo svojih predavanj v tem šolskem letu v ponedeljek 24. t. m. ob 20. s poučnim predavanje g. dr. Frante Misa iz Ljubljane o »Solncu, svetlobi, zdravju in mladosti.«

—e **Ponovitev Haydnovega oratorija** »Sedem poslednjih besed Kristusovih«, s katerim je doseglo Celjsko pevsko društvo ob spremljevanju orkestra na veliki petek lep uspeh, bo v nedeljo 23. t. m. ob 16.30 v Marijini cerkvi. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni K. Goričarja vdove.

—e **Predavanje o svinjereji.** Pod okriljem krajevne organizacije JRKD za Celje-okolico se bo vršilo v sredo 26. t. m. ob 20. v gostilni g. Hrastnika (prej Lovrača) na Zgornji Hudinji pri Celju poučno predavanje o svinjereji. Predaval bo sreski veterinarski referent g. Maksim Šribar iz Celja.

—e **Srebrna moška ura,** vredna okrog 150 Din, je bila izgubljena 18. t. m. na Mariborski cesti v Gaberju. Najditelj naj odda uro na predstojništvu mestne policije.

—e **Čitalnica Francoskega krožka** je bila te dni otvorjena v Narodnem domu. Članom so na razpolago razni francoski dnevniki, revije in ilustracije. Čitalnica je odprta vsak dan od 9. do 21. Ključ čitalniške sobe je shranjen pri hišniku.

Iz Črnomlja

— **Spominske plošče** zaslužnemu nadučitelju na Vinici pok. Francu Lovšinu ne bodo odkrili, kakor je bilo prvotno določeno na dan fotoamaterskega izleta 7. maja, nego šele na binkošti. Odgoditev je zelo umestna, pa jo zlasti naše učiteljstvo toplo pozdravlja, ker bi mu na dan fotoamaterskega izleta bila udeležba pri odkritju nemogoča zaradi vodstva fotoamaterskih skupin po posameznih krajih. Na binkošti pa bo zaradi dveh zaporednih praznikov vsakemu omogočeno počastitev pok. Lovšina.

— **Živinska kužna bolezen.** Nedavno se je v vasi in občini Kot našega sreza pojavil 1 primer svinjske kuge. Ukrenjeno je bilo vse potrebno, da se bolezen ne bo širila.

— **Čebelnih panjev** s premakljivim satjem je v srezu malo, ljudstvo pa tudi ni poučeno o naprednem čebelarstvu. Zato so bili uspehi povprečno slabi. Poleg uvedbe strokovnega pouka bo treba podpreti bistrejše in agilnejše čebelarje tudi gmotno, da bodo širili umno, na praktičnih izkustvih zasnovano čebelorejo, na vse strani, zlasti tja, kjer je leto za letom ugodna čebelna paša.

— **Banovinska drevesnica** v Črnomlju je morala nedavno likvidirati iz tehtnih razlogov, posebno ker je bil teren zelo izpostavljen suši in sploh za drevesnico neprikladen. Ker se sadna drevesca, za sajenje naročena od drugod, večinoma ne morejo z uspehom prilagoditi naši zemlji, je nujno potrebno osnovati v srezu na primernem terenu manjšo, toda dobro oskrbovano drevesnico, ki bi zalagala sadjarje s cenenimi in za tukajšnje razmere odpornimi sadnimi drevesci. Predvsem naj bi se oddajala sadjarjem drevesca orehov, cepljenih kostanjev (maroni), breskev in marelic, za katerih uspevanje imajo naši kraji odlične pogoje.

— **Velikonočni požar** v lesnem podjetju »Jugoles«, o katerem smo že poročali, je nastal od razgretega železnega dimnika, izpeljanega skozi streho kurilnice, katere podstrešna konstrukcija je lesena. Podjetje je bilo za škodo zavarovano, pa obratuje v nezmanjšanem obsegu. Delavec Stanko Jakša, ki je prvi opazil požar in v največji naglici obvestil železničarje in gasilce, ki je pač zaslužil nagrado, ker bi le pet minut zamude lahko pomenilo katastrofo.

Radioprogram

Sobota, 22. aprila.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Angleščina, poučuje ga. Orthaber; 19: Delavska ura: Hišni posli in viničarji (Smersu); 19.30: Iz zgodovine filozofije (univ. prof. dr. Veber); 20: Koncert delavske godbe »Zarja«; 21: Salonski kvintet; 22: Čas, poročila; 22.15: Plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Pri izpitu.

— Gospod kandidat, povejte nam, kaj veste zanesljivega o pomenu slepega črevesa.

Kandidat v zadregi: Ah, kako dobro sem to vedel, pa sem ta hip v razburjenju vse pozabil.

Profesor obupano: Kolika škoda za človeštvo! Edini človek na svetu, ki je to vedel, pa še ta je pozabil.

A. D'Ennery 52

Dve siroti

Roman

Z opičjo spretnostjo je spravil Lafleur denar v žep. Potem je pa dejal smeje:

— Naša lepa potnica je tu!

— Tu, praviš?... Potem takem se pa le požuri in jo takoj privedi, da jo predstavim gostom.

V svoji nestrpnosti razuzdanec niti vprašal ni, kaj vse je moral Lafleur natveziti dekletu, predno se je dala ločiti od svoje družice, in kakšna sredstva so bila potrebna, da mu je pripeljal žrtev.

Zdaj, ko je bila že tu, je samo razmišljal, kako bi bolj presenetil pijano družbo, ki je bila že davno prekoračila meje dostojnosti.

Komaj je čakal, da stopi s svojo žrtvijo pred razuzdance in jim dokaže, da ima res dober okus. Zato je priganjal Lafleura, češ, naj hitro privede dražestno dekle.

— Privesti? — se je začudil Lafleur. — Prav rad, toda to ne gre.

— Ne gre?

— Ne, gospod markiz, to ne gre, moral bi jo prinesti, ker spi.

— Kaj? Spi?

— Gospod markiz se lahko o tem prepriča.

Stopil je korak nazaj in razgrnil goščo. Po prstih se mu je markiz približal.

Henrika je ležala na vrtni klopici, glavo je imela naslonjeno na naslanjalo. Lafleur ji je rahlo potisnil pod glavo svileno blazinico.

— Spi! — je zašepetal markiz. — Kako lepa je takole...

— Gospod markiz, — je dejal Lafleur, da bi se svojemu gospodarju še bolj prikupil, — moral sem si pomagati z uspavalnim sredstvom.

— Kaj za to, glavno je, da je končno v mojih rokah!

— Ah, to ni bilo lahko, — je nadaljeval premeteni služabnik. — Ni mi zaupala, upirala se je, ko sem ji dejal, naj gre z menoj, in hotela je klicati na pomoč... Toda robec na usta in nekaj kapljic tekočine iz te stekleničice...

— Dobro, dobro, — ga je prebil de Presles... Glavno je, da je vse storjeno...

— Gospod markiz bo pač izvolil počakati, da se gospodična prebudi...

— Kaj praviš?

— O, zdaj, zdaj odpre oči...

— Norčuješ se iz mene, mrcina grda!

In potegnil je komornika nekaj korakov v stran rekoč:

— Pokliči na pomoč dva služabnika ali še bolje štiri maurske služabnice in odnesite spečo lepotico na travnik. Tako bo uvod tem originalnejši... Na travniku bomo tudi lahko vsi prisostvovali njenemu prebujenju... To bo sijajno....

Obrnil se je zadnjič k Lafleuru in mu namignil, da je pogovor končan in da mora takoj ubogati.

Lafleur se je priklonil in ta čas, ko se je markiz vračal k svojim gostom, je poklical Lafleur štiri služabnice, da bi mu pomagale odnesti spečo Henriko na sredo velikega travnika.

— — — — — — — —

Vesela družba, ki je bila komaj opazila gostiteljevo odsotnost, mu je hitela naproti, čim ga je zagledala.

De Presles je pa dvignil roko v znak, naj se ustavijo. In s povišanim glasom je vzkliknil:

— Prijatelji, obljubil sem vam presenečenje...

—Da!... da!...

— Se spominjaš, Floretta, da sem ti napovedal...

— Zvezdo iz Normandije! — je zaklicala plesalka z gugalnice.

— Z njeno ruto in cokljami! — je pripomnila Julija.

— No torej, — je nadaljeval markiz in pokazal na travnik, kamor so služabnice z markizovim komornikom že nesle spečo Henriko, — evo moje zvezde, poglejte, tam neso ta biser!

Markizove besede je sprejela vesela družba z velikim presenečenjem. Floretta je skočila z gugalnice.

Hazardisti so prekinili partijo in odložili karte. Samo Roger, udobno zleknjen v naslanjaču, se ni nehal gugati, dočim so se vsi drugi ozrli na travnik, kamor so bile štiri mlade služabnice baš prinesle Henriko in jo previdno posadile na pleteno klopico ter ji potisnile pod glavo in noge blazinice.

— To je pa še čisto mlad, svež plen! — je vzkliknila Floretta in stopila srdito k speči Henriki.

— Naša rivalinja, drage dame! — je pripomnila Julija in se vprašujoče ozrla na markiza.

Roger je ostal na svojem mestu. — Že zopet ugrabljeno ali kupljeno dekle, — je pomislil.

Dame so obstopile klopico, kjer je počival »sveži plen«.

— Kaj? Onesveščena je? — sta se začudili Floretta in Julija.

— Ne, samo spi, dušice, — se je zasmejal de Presles... Omedlela bo... pozneje.

Večno dvomeči vitez de Vaudrey se je pa samo smehljal. Stavil bi bil, da ima dekle oči samo napol zaprte in da se skrivaj smeje markizovim ljudem, ki so jo prenašali kot da je onesveščena.

Okrog klopice so napravili krog in markiz je vprašal svoje goste, kaj mislijo o njegovi izberi.

Mnenja so bila deljena, zlasti mnenje dam.

Enim se je zdel dekličin obraz malo preveč vsakdanji. Druge so trdile, da ima prevelike noge in roke kot kravja dekla.

Roger se je pa po vseh teh sodbah obrnil k de Maillyu, češ, da ima dekle obraz boginje, nežne poteze, nožice in roke pa kot prava vojvodinja.

— Saj je nisi niti pogledal, — se je zasmejal de Mailly.

In res ,če bi se bil ozrl na mlado neznanko, bi ne bil vitez de Vaudrey niti besedice izpremenil na svoji sodbi.

Speča Henrika je bila angelsko lepa.

Razburljivi dogodki so ji bili zastrli obraz s pajčolanom tuge. Njene napol odprte trepalnice so odkrivale ugašajoče oko... pod svilenimi resami.

Kljub duševnim mukam njene ustnice niso bile izgubile svoje čarobne privlačnosti.

Če bi se bil ozrl na to dekle, ki ga je bilo naključje privedlo v njeno bližino, bi bila morda vzplamtela v srcu nezaupljivega viteza ena tistih vročih ljubezni, ki prešinejo moralno še ne pokvarjena srca.

Toda Roger se ni zmenil za to, kar se je godilo nekaj korakov od njega. Pil je vino in kramljal s prijateljem.

Povejmo takoj, da je začela vitezu presedati vloga navadnega gledalca teh orgij in pod vplivom šampanjca se je hotel pridružiti družbi...

Naenkrat je pa vstal, kakor bi se bil nenadoma za nekaj odločil.

— Kam pa greš? — ga je vprašal de Mailly.

— Odhajam, — je odgovoril Roger hladno.

— No, prijatelj, to ni primeren trenutek za odhod, — je menil mladi markiz; če se ne motim, se speča lepotica tam doli na travniku že prebuja.

In res je bila Floretta zaklicala:

— Pozor!... Premika se... Za glavo se je prijela, prebuja se!

—Kaj če bi ji dali poduhati tole stekleničico? — je vprašala Julija držeč nekaj v roki.

— To je odveč, draga moja. Glej, saj že odpira oči.

Roger se je bil ta čas odločil pogledati, kakšna je nova žrtev markizove pohotnosti; de Mailly mu je dejal, da bo zanimivo gledati, kako bo markiz predstavil svojim gostom ugrabljeno lepotico.

Stopil je k markizu de Preslesu, ki ga je zelo zanimalo, kakšen vtis bo napravil na Henriko pogled na veselo družbo.

— Kaj neki poreče, ko se prebudi sredi nas? — je zašepetal vitezu.

Roger se je prisiljeno zasmejal, kakor človek, ki se dela slabšega kot je v resnici.

— Kaj poreče, dragi de Presles! Ah, saj znamo na pamet večno enake pesmi ugrabljenih deklet. Čim se prebudi, bo začela tarnati:

Macdonald rad potuje

Angleški listi napadajo Macdonalda, češ, da se premalo mudi doma

Pogosto potovanje angleškega ministrskega predsednika Macdonalda delu angleške javnosti ni po volji. Nekateri angleški listi Macdonaldovih potovanj ne odobravajo. Ko je prispel Macdonald v Rim, je priobčil »Sunday Express« poročilo o tem pod naslovom v obliki parafraze znane angleške pesmi »Whe-

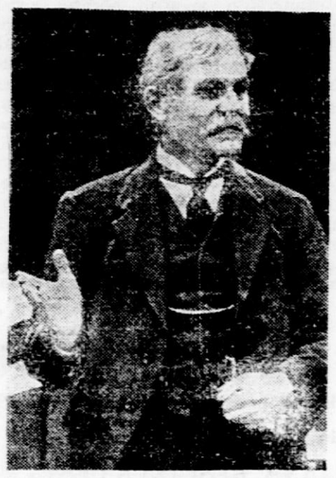

re is my wanderboy to-day« (Kje je moj popotnik danes?). Poročilu je bil priključen kratek komentar, v katerem pravi list, da se lovi Macdonald v tujini za fato morgano, da mu ni treba doma gledati brezposelnosti. Ali najde Macdonald zaželjeno oazo v Washingtonu?

Angleži niso dali svojemu ministrskemu predsedniku na pot v Ameriko posebno razveseljive popotnice. Neki list ga je opozoril na citat iz Roberta Louisa Stewensona: Bolje je človeku, dokler je na poti poln nad, nego ko dospe na cilj. »Ewening Standard« je izračunal, da Macdonalda lani 207 dni ni bilo v Downing Streetu. 74 dni, ko je bil bolan, mu je list velikodušno podaril, ne more mu pa odpustiti dveh mesecev in pol, ki jih je preživel na svojem posestvu v Lossiemouthu, in 38 dni, ki jih je rabil za potovanje v Pariz, Ženevo in Lausanno. Neki drugi list pa piše: »Vsi oni, ki bi se radi izognili novi vojni, iskreno žele, da bi ostal ministrski predsednik doma.« Še bolj si je izposodil ministrskega predsednika list, ki piše: »Za našo državo in naš narod je preveč nevarno pustiti Macdonalda nemoteno klatiti se po Evropi s tako slabotnim krotilcem, kot je sir John Simon.«

Res je, da Macdonald zelo rad potuje, zlasti z letalom. Od leta 1929, ko je postal drugič ministrski predsednik, je preletel nad 15.000 letalskih km, večinoma na odprtem sedežu opazovalca vojaškega letala. On je menda edini potnik na svetu, ki zna na odprtem sedežu med poletom čitati povesti. Za potovanje v Ameriko je angleška žurnalistika nekoliko prizanesljivejša, toda če Macdonald tudi v Ameriki ne bo dosegel zaželjenih uspehov, si ga bodo angleški listi zopet pošteno izposodili.

Živa pokopana

Sodišča v Kaliforniji imajo zopet polne roke dela s sekto Filipincev, ki so zanesli nekatere svoje poganske običaje v deželo. V Stocktonu so aretirali več osumljencev v zvezi s čarodejskim pogrebom neke žive žene. Nesrečnico, ki se piše Kahelaina Novarrova, so nedavno odkopali. Oblasti trdijo, da so jo sektanti pokopali že lani 18. novembra. Žena je bila baje noseča in pokopali so jo živo tri čevlje globoko na vrtu neke hiše. Policija pravi, da je bila obsojena na smrt zaradi zakonske nezvestobe in ker se je bila izneverila sekti.

Policija je aretirala tudi poglavarja sekte L. Kintanellija. Kolikor je mogla policija dognati, so ženo ugrabili po obdolžitvi, da se je izneverila svojemu možu. Med strašilnimi obredi so jo obdolžili zakonske nezvestobe in jo strašili, dokler ni priznala, da se je možu izneverila. Izkopan je bil že grob, nezvesto ženo so slekli in jo vrgli v grob, za njo pa še njeno obleko. Kintanelli je baje priznal, da je prisostvoval strašni kazni. Mož pravi, da je bilo s tem samo zadoščeno pravici. Nesrečno ženo je baje pahnila v grob neka članica sekte.

Za 6 milijard gre

Če prične prezident Roosevelt pogajanja o novi ureditvi vojnih dolgov s šestimi državami, ki so doslej poravnale vse obroke, pojde okroglo za 6 in pol milijard dolarjev. Toliko znašajo skupaj dolgovi teh šestih držav, in sicer Anglije 4398 milijonov dolarjev, Italije 2004.9 milijonov, Češkoslovaške 167 milijonov 17.000, Finske 8,604.000, Litve 6,198.000 in Latvije 6,889.000 dolarjev. Sedem drugih držav s skupnim dolgom v znesku 4.544,030.000 dolarjev v decembru ni plačalo obrokov. Francija je dolžna Ameriki 863,650.000 dolarjev, Belgija 400,680.000, Poljska 206,057.000, Grčija 31,516.000, Avstrija 23,752.000, Estonska 16,466.000 in Madžarska 1,909.000. Avstrije in Jugoslavije glede dolgov Ameriki še ni mogoče klasificirati, ker zapadejo njuni obroki po Hoovrovem moratoriju šele 1. junija. Rumunija je dolžna Ameriki 63,861.000 dolarjev, Jugoslavija pa 61,625.000. Sovjetska Rusija dolgov carske Rusije ni hotela priznati.

Vse omenjene države so dolžne Ameriki 11.261,178.000 dolarjev. Doslej so plačale Ameriki v dolarjih Anglija 1.351,720.000, od tega odpade na obresti 1.149,720.000, na amortizacijo pa samo 202,000.000, Italija 39,621.000, Češkoslovaška 18,000.000, Finska 2 milijon 645.000, Litva 1,127.000, Latvija 503 tisoč, Francija 200,000.000, od tega odpade na amortizacijo 161,350.000, Belgija 31,590.000, Poljska 20,598.000, Grčija 1,930.000, Avstrija 863.000, Estonska 1,247.000, Madžarska 468.000, Rumunija 2,700.000 in Jugoslavija 1 milijon 125.000 dolarjev.

Usmrtitev bivše kraljice lepote

Iz Pheonixa v ameriški državi Arizona poročajo, da bo danes usmrčena bivša kraljica lepote Winnie Ruth Juddova. O tem senzacijonalnem kriminalnem primeru se je že mnogo pisalo tudi po inozemstvu. Juddova je bila obsojena na smrt, ker je umorila dve svoji prijateljici in razsekala njuni trupli. Usmrčena bi morala biti že 14. t. m., ker pa je bil ta dan veliki petek, so usmrtitev odgodili na danes. Bivša kraljica lepote je preživela zadnje dni svojega življenja v elegantno opremljeni jetniški celici, podobni damskemu budoarju. Američani znajo biti tudi v takih primerih galantni.

Ko so Juddovi sporočili, da je njena prošnja za pomilostitev odklonjena in da bo danes usmrčena, je prebledela in se sesedla. Zadnje dni je histerično plakala in kričala, da noče umreti. Vsaka besedica o bližajoči se smrti jo je tako razburila, da je divje begala po sobi in se zaletavala z glavo v pohištvo. Od prvotne lepotice je ostala samo še kost in koža.

Zadnji ljubček Mate Hari

Zadnji ljubček slavne vohunke Mate Hari je bil ruski stotnik Aleksander Maslov, kakor pripoveduje knez Vladimir Cantacuzene, ki se je boril kot ruski častnik na francoskem bojišču in mu je bil Maslov vojni tovariš. Maslov se je seznanil z vohunko v Parizu, kjer je bil na dopustu. Čez dva meseca sta se stotnik in knez vrnila na bojišče pri Mailly, kjer je imela postojanke iz Vladivostoka Francozom na pomoč poslana ruska divizija. Tu je Mata Hari obiskala Maslova. Stala mu je ob strani med napadom Nemcev, ko so nemški topovi bruhali na rusko divizijo ogenj in žveplo.

Že takrat se je poveljniku ruskih čet polkovniku Nethvolodovu zdelo čudno, da so začeli Nemci pritiskati na francosko bojišče takoj po prihodu Mate Hari. Polkovnika in kneza Cantacuzena je presenetilo zanimanje Mate Hari za vse vojaške dogodke in razporeditev čet. O tem je bila vohunka presenetljivo točno informirana. Sum ruskih častnikov je bil potrjen, ko so dva meseca po posetu Mate Hari Maslova aretirali. Ker niso našli pri njem nič kompromitirajočega, so ga zopet izpustili, zato so pa aretirali vohunko samo. Maslov je bil pri njej v ječi nekaj dni pred usmrtitvijo. Mata Hari mu je podarila svojo fotografijo, na katero je napisala: »Zvesta svoji domovini (namreč Nemčiji) in svoji ljubezni.«

POMNITE!

Morda nikoli več ne boste imeli tako lepe prilike videti in slišati tako dovršenega umetnika in tako odličnega svetovnega pevca kot je slavni ruski basist

F. ŠALJAPIN

Zato si oglejte danes na vsak način njegov prvi in edini velefilm

Don Quichotte

Po slovitem romanu Cervantesa in glasbi Masseneta

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 4., ¼8 in ¼10 zvečer

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Zanimiva obravnava

Čudno obravnavo so imeli te dni pred vojaškim sodiščem v Parizu. Sodili so vojaka Martina Goichona kot dezerterja. Obtoženec je bil rojen leta 1907 v Baslu, njegov oče je bil Francoz, mati pa Nemka. Pred svetovno vojno je prišel s starši in sorodniki v Nemčijo. Leta 1914 je njegov oče zapustil družino. Sin je živel v Nemčiji, ne da bi vedel, da je francoski državljan. To je zvedel šele lani, ko se je njegova sestra poročila z nekim Francozom. Takoj se je prijavil francoskemu konzulatu v Karlsruhe, da bi zadostil svoji vojaški dolžnosti v Franciji.

Goichonova sestra je izpovedala pred sodiščem, da je izgubila družina poznejše tudi mater in otroci so živeli v Nemčiji na kmetih, ne da bi vedeli, od kod so doma. Obtoženčev oče je izpovedal, da se sicer spominja, da je imel otroke, ne ve pa, da bi jih imel šest, kakor trdijo ljudje, sam se spominja samo štirih. Ta fant tu, je dejal oče Goichon, bi bil lahko moj sin. Mislim, da sem se svojčas oženil v Baslu, točno se pa ne spominjam več, ker je že dolgo tega. Obtoženec je pa pripomnil na to: Ta mož tu je moj oče, ki se je pa leta 1916 drugič oženil in zdaj se boji, da bi ga prijeli zaradi dvoženstva. Državni tožilec je tožbo proti Goichonu umaknil.

Tehten razlog.

— Kako to, da je ostala služkinja pri vas nad leto dni?

— Bili smo na počitnicah na otoku, kjer sem čoln priklenil, a naša služkinja ne zna plavati.

Klišeje

vseh vrst enobarvne in večbarvne izdeluje klišarna

Ljubljana

Jugografika

Sv. Petra nasip štev. 23

Telefon 2495

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

KUPIM

MIKROSKOP

modern, kupim. — Ponudbe: Kanc, Mengeš. 1977

POUK

TRG. UČENEC

ki se je že 3 leta učil v trgovini mešanega blaga, želi vstopiti v manufakturno trgovino blizu mesta ali v mestu. — Herček, pošta Pristava. 1975

VAJENCA

sprejmem v trgovino mešanega blaga. — Ušeničnik, Poljčane. 1974

DOPISOVANJE

GOSPOD

s stalno dobro službo išče znanje s samostojno gospodično, vdovo ali ločenko, ne glede na premoženje. Samo resne ponudbe s polnim naslovom je poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Osamljenost 1976«.

»NOVINAR«!

Dvignite pismo. 1979

NEPREMIČNINE

DVE PARCELI

ob Dunajski cesti ugodno naprodaj. — Naslov v upravi »Sl. Naroda«. 1954

PRODAM

JEDILNICO

spalne divane, kuhinjo in razne komade pohištva radi selitve prodam. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 1953

SLUŽBE

GOSPODIČNO

ki ima dober posluh, staro 16 do 20 let, potrebujem za tamburaško glasbo. — Jelka Epih, Fara pri Kočevju. 1978

RAZNO

PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽBA

6 kom. novih priprav za vsipanje kuriva v opekarski peči (Schüraparate) se vrši dne 22. aprila ob 9. uri na Dunajski cesti 33. (Javna skladišča). — Podrobnosti v pisarni odvetnika Tornago, Kralja Petra trg št. 2. 1980

Modna konfekcija

Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

Sveže, najfinejše norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne DR. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam.

PRIHOD POMLADI VAS NAVDUŠUJE.

Navdušite tudi vi vašo okolico z lepo obleko. Blago vsake vrste dobite pri staroznani tvrdki

R. MIKLAUC,

LJUBLJANA, poleg Škofije.

Dobro in poceni je staro geslo te več kot 60 let stare tvrdke!

KLAVIRJI, PIANINI

prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MUZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. 9/L

Izdaja: Josip Zupančič. Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Tisk v Ljubljani.